

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Square de Meeus 35
1000 Brussels - Belgium
Τηλ +32 2 282 46 00
Φαξ +32 2 282 46 09
info@edf-feph.org
www.edf-feph.org

Ελ. Βενιζέλου 236,
16341 Ηλιούπολη, Αττική
Τηλ: 210 9949837
Φαξ: 210 5238967
esaea@otenet.gr
www.esamea.gr

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΟΥ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η ηλεκτρονική έκδοση του φυλλαδίου από την Ε.Σ.Α.μεΑ.
στα ελληνικά διατίθεται στην ιστοσελίδα της
<http://www.esamea.gr/publications/books-studies>

Αντίστοιχα στα αγγλικά: <http://www.edf-feph.org/know-your-rights>

Συγγραφείς: An-Sofie Leenknecht με την υποστήριξη της Υπεύθυνης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία - EDF Marine Uldry και των εκπαιδευομένων Laurène Petit και Danielle Gallo

Εκδότης: Catherine Naughton

Εκδότης κειμένου για όλους (easy-to-read): Lila Sylviti

Γραφικό σχέδιο: Wendy Barratt

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στην Εκτελεστική Επιτροπή, στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στους εργαζομένους του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία (EDF) που παρείχαν γενναιόδωρα πληροφορίες και σχόλια, καθιστώντας το φυλλάδιο περισσότερο δυναμικό.

Έχει χρησιμοποιηθεί ανακυκλωμένο χαρτί

Square de Meeus 35
1000 Brussels - Belgium
Τηλ: +32 2 282 46 00
Φαξ: +32 2 282 46 09
info@edf-feph.org
www.edf-feph.org
Twitter: @myedf

Ελ. Βενιζέλου 236,
16341 Ηλιούπολη, Αττική
Τηλ: 210 9949837
Φαξ: 210 5238967
esaea@otenet.gr
www.esamea.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΝΤΥΠΙΟΥ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Κοι.Σ.Π.Ε. ΑΘΗΝΩΝ «Η ΕΙΚΟΝΑ»
Μεσογείων 154, Αθήνα 11527
τηλ.: 210 7473951, fax: 210 7474072
e-mail: koispeeikona@outlook.com.gr

Χρηματοδότηση κατά ένα μέρος από την Ευρωπαϊκή Ένωση

©2018 Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία -EDF

Μετάφραση στην ελληνική γλώσσα: Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία - Ε.Σ.Α.μεΑ.

Περιεχόμενα

Πρόλογος	5
Κείμενο για όλους (easy-to-read)	6
Σχετικά με το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία-EDF	26
Εισαγωγή	26
Μέρος 1 - Τι είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση;	27
Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα θεσμικά της όργανα	27
Πότε η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να φτιάξει νόμους;	30
Πώς φτιάχνονται οι νόμοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης;	30
Είδη Νόμων	31
Μέρος 2 - Πριν και μετά το 1997: σταθμός για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στην Ευρώπη	32
Μέρος 3 - Το πλαίσιο της ΕΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία	33
Η Σύμβαση των ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία	33
Ευρωπαϊκός Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων	34
Ευρωπαϊκές Στρατηγικές για την Αναπηρία	34
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία	35
Ορόσημα	36
Μέρος 4 - Ποια είναι τα δικαιώματά σου στην Ευρωπαϊκή Ένωση;	38
Δικαιώματα επιβατών	39
Δικαίωμα σε βοήθεια	39
Μετακίνηση με αεροπλάνο	39
Μετακίνηση με τρένο	40
Μετακίνηση με πούλμαν	40
Μετακίνηση με πλοίο	41
Ευρωπαϊκή Κάρτα Στάθμευσης για άτομα με αναπηρία	41
Απασχόληση και ίση μεταχείριση	42
Πρόσβαση σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης	43
Τριτοβάθμια εκπαίδευση και πρακτική άσκηση στο εξωτερικό	44
Πρόσβαση στη δικαιοσύνη και τα δικαιώματά σου ως θύμα εγκληματικών πράξεων	45
Τα δικαιώματά σου ως ύποπτος ή κατηγορούμενος για αδίκημα	46

Λήψη ιατρικής βοήθειας στο εξωτερικό	47
Κάνοντας αγορές στο εξωτερικό	48
Συμβάσεις	48
Τιμολόγηση	49
Αποζημιώσεις	49
Προσβασιμότητα δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών	50
Ψηφιακή πληροφόρηση από δημόσιους φορείς	50
Ηλεκτρονική επικοινωνία	51
Οπτικοακουστικές υπηρεσίες	51
Εκλογικά δικαιώματα	52
Ευρωπαϊκή Κάρτα Αναπηρίας	52
Μέρος 5 -Διεκδίκηση των δικαιωμάτων σου και αποκατάσταση	53
Equinet	53
Εθνικοί Φορείς Εφαρμογής για τα Δικαιώματα των Επιβατών	54
Η Ευρώπη σου	54
Europe Direct	54
Υπηρεσία Δράσης Ευρωπαίων Πολιτών - Η Ευρώπη σου σε συμβουλεύει	54
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	55
Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής	55
Η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία	56
Επιτροπή Αναφορών - Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	56
Ευρωπαϊκό Δικαστήριο	57
Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα	57
Συμβούλιο της Ευρώπης	58
Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία και τα μέλη του	58
Μέρος 6 - Ατενίζοντας το μέλλον: προκλήσεις και συστάσεις	59
Προκλήσεις	59
Συστάσεις	62
Επικοινωνία	64

Πρόλογος

Το έτος 2017 το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία (European Disability Forum-EDF) γιόρτασε 20 χρόνια αγώνων, διεκδικήσεων και δράσης. Η επέτειος αυτή αποτέλεσε την ευκαιρία να αναδείξουμε αφενός τα επιτεύγματα του ευρωπαϊκού αναπηρικού κινήματος στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε επίπεδο νομοθεσίας, πολιτικών και προγραμμάτων, αφετέρου τις υφιστάμενες αδυναμίες και προκλήσεις.

Ακόμη και τη δύσκολη περίοδο της οικονομικής κρίσης των τελευταίων περίπου 10 ετών, κατά τη διάρκεια της οποίας εφαρμόστηκαν πολιτικές λιτότητας που οδήγησαν στην υποβάθμιση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στην όξυνση των διακρίσεων και στην υπονόμευση των βασικών ευρωπαϊκών αξιών, όπως αυτές κατοχυρώνονται τόσο στη Συνθήκη όσο και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι αγώνες μας ως ευρωπαϊκό αναπηρικό κίνημα έπαιξαν καταλυτικό ρόλο. Η συμπερίληψη στον Γενικό Κανονισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων των προγραμματικών περιόδων 2007-2013 και 2014-2020 της αρχής της μη διάκρισης λόγω αναπηρίας, της προσβασιμότητας ως κριτηρίου για την επιλογή των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων καθώς και διατάξεων για τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα στην κοινότητα και την κοινωνική ένταξη, λειτούργησαν ως ανάχωμα στις αρνητικές επιπτώσεις των πολιτικών λιτότητας στα δικαιώματά μας.

Σε όλες τις διεκδικήσεις μας είχαμε ως βασικό όπλο, και εξακολουθούμε να έχουμε, τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, η οποία κυρώθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2010 και τέθηκε σε εφαρμογή το 2011. Αυτή η κατάκτηση του παγκόσμιου αναπηρικού κινήματος πρέπει να αποτελέσει τη μήτρα του νέου νομικού πολιτισμού, των νέων πολιτικών για την αναπηρία σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και κρατών μελών, και σε αυτή την κατεύθυνση έχουμε προσανατολίσει τη δράση μας.

Γνωρίζουμε ότι η πορεία για την κατάκτηση του στόχου της ισότιμης άσκησης των δικαιωμάτων μας είναι μεγάλη, καθώς, παρά τη μέχρι σήμερα πρόοδο, εξακολουθούμε να βιώνουμε φτώχεια και αποκλεισμό σε πολύ μεγαλύτερο ποσοστό από ότι οι συμπολίτες μας δίχως αναπηρία. Για να μπορέσουμε όμως να πετύχουμε τον στόχο μας πρέπει να γνωρίζουμε ποια είναι τα κεκτημένα δικαιώματά μας, τα οποία οφείλουμε να διεκδικούμε σε καθημερινή βάση, αλλά και ποιες είναι οι αδυναμίες και οι ελλείψεις. Τη γνώση αυτή επιθυμεί να μεταφέρει η παρούσα έκδοση σε κάθε ευρωπαϊκό πολίτη με αναπηρία με εύκολο και κατανοητό τρόπο.... τη γνώση για «Τα Δικαιώματά σου στην Ευρωπαϊκή Ένωση».

Θέλω να ευχαριστήσω από τα βάθη της καρδιάς μου όλες και όλους τους συναδέλφους με αναπηρία και τα μέλη των οικογενειών τους που αγωνιστήκαμε μαζί, τις περισσότερες μάλιστα φορές κάτω από δύσκολες συνθήκες, όλα τα χρόνια που έχω την τιμή και την ιστορική ευθύνη να βρίσκομαι στο τιμόνι του ευρωπαϊκού αναπηρικού κινήματος. Το αποτέλεσμα αυτού του αγώνα και αυτής της προσπάθειας καταγράφεται στην παρούσα έκδοση. Επιπρόσθετα, θέλω να ευχαριστήσω όλους τους Διευθυντές του Φόρουμ, από την ίδρυσή του έως σήμερα, καθώς και όλα τα στελέχη που εργάστηκαν, και εξακολουθούν να εργάζονται σε αυτό, για την αφοσίωσή τους και την ακάματη προσπάθειά τους να μετατρέψουν τις διεκδικήσεις του Φόρουμ, και γενικότερα του ευρωπαϊκού αναπηρικού κινήματος, σε χειροπιαστή πραγματικότητα. Τέλος, ευχαριστώ θερμά τις οργανώσεις-μέλη του Φόρουμ, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, για την πολύτιμη συμβολή τους στον κοινό αγώνα μας.

Ιωάννης Βαρδακαστάνης
Πρόεδρος Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία (European Disability Forum - EDF)
Πρόεδρος Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.Μ.Ε.Α.)

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Κείμενο για όλους (easy-to-read)

Ποιοι είμαστε;

Είμαστε το **Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία**. Είμαστε μία οργάνωση ατόμων με αναπηρία στην Ευρώπη. Για συντομία, ονομαζόμαστε «EDF».

Στο EDF, εργαζόμαστε για την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία στην Ευρώπη. Πιστεύουμε ότι τα άτομα με αναπηρία πρέπει να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες στη ζωή και να συμμετέχουν στην κοινωνία όπως και κάθε άλλο άτομο.

Επίσης, πιστεύουμε ότι τα άτομα με αναπηρία πρέπει να αποφασίζουν τα ίδια για τη ζωή τους. **Τίποτα δεν πρέπει να αποφασίζεται για εμάς χωρίς εμάς!**

Τι είναι αυτό το φυλλάδιο;

Γράψαμε αυτό το φυλλάδιο για να σου μιλήσουμε για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στην Ευρώπη.

Αυτό το φυλλάδιο μπορεί να σε βοηθήσει να μάθεις:

- τι είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση και πώς λειτουργεί,
- τι κάνει η Ευρωπαϊκή Ένωση για τα άτομα με αναπηρία,
- τι πρέπει ακόμα να γίνει για να έχουν τα άτομα με αναπηρία καλύτερη ζωή,
- με ποιον μπορείς να επικοινωνήσεις εάν νιώσεις ότι δεν σέβονται τα δικαιώματά σου και σου φέρονται άδιστα.

Τι είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μια ομάδα από 28 χώρες που βρίσκονται στην Ευρώπη. Οι χώρες αυτές ενώθηκαν για να κάνουν τη ζωή των ανθρώπων καλύτερη, πιο εύκολη και πιο ασφαλή. Συμφώνησαν να δουλέψουν μαζί και να βοηθούν η μία χώρα την άλλη.

Αυτές οι χώρες είναι:

- Αυστρία
- Βέλγιο
- Βουλγαρία
- Γαλλία
- Γερμανία
- Δανία
- Ελλάδα
- Εσθονία
- Ηνωμένο Βασίλειο
- Ιρλανδία
- Ισπανία
- Ιταλία
- Κροατία
- Κύπρος
- Λετονία
- Λιθουανία
- Λουξεμβούργο
- Μάλτα
- Ολλανδία
- Ουγγαρία
- Πολωνία
- Πορτογαλία
- Ρουμανία
- Σλοβακία
- Σλοβενία
- Σουηδία
- Τσεχία
- Φινλανδία

Πρόσφατα, το Ηνωμένο Βασίλειο αποφάσισε να σταματήσει να συμμετέχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έτσι, από τον Μάρτιο του 2019 και μετά, το Ηνωμένο Βασίλειο δε θα είναι μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πώς δουλεύει η Ευρωπαϊκή Ένωση;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει 3 βασικούς φορείς:

- **την Ευρωπαϊκή Επιτροπή**
Τα άτομα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προτείνουν νόμους για την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**
Τα άτομα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εκλέγονται από όλα τα άτομα στην Ευρώπη για να αγωνιστούν για τα δικαιώματά τους.
- **το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης**
Τα άτομα που λαμβάνουν αποφάσεις σε κάθε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης όταν συναντιούνται μαζί αποτελούν το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αυτοί οι 3 φορείς είναι πολύ σημαντικοί για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δουλεύουν στενά μαζί για να κάνουν τα πράγματα καλύτερα στην Ευρώπη:

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει νόμους.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης συζητούν για αυτούς τους νόμους και αποφασίζουν εάν θέλουν οι νόμοι αυτοί να εφαρμοστούν στην Ευρώπη.

Αν αποφασίσουν ότι ένας νόμος πρέπει να εφαρμοστεί στην Ευρώπη, τότε όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να δουλέψουν ώστε ο νόμος αυτός να εφαρμοστεί σε κάθε χώρα.

Πώς προστατεύει η Ευρωπαϊκή Ένωση τα άτομα με αναπηρία;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να δουλεύει για να προστατεύει τα δικαιώματα όλων των ατόμων.

Θα πρέπει λοιπόν να προστατεύει και τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Πρέπει να φροντίζει ώστε τα άτομα με αναπηρία να έχουν δίκαιη μεταχείριση και ίδιες ευκαιρίες στη ζωή, όπως και όλα τα άλλα άτομα.

- **Η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι χώρες της, έχουν υπογράψει τη «Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία».**

Για συντομία την ονομάζουμε «Σύμβαση των ΗΕ».

Η Σύμβαση των ΗΕ είναι ένα κείμενο που λέει ποια δικαιώματα έχουν τα άτομα με αναπηρία και πώς οι χώρες θα πρέπει να προστατεύουν αυτά τα δικαιώματα.

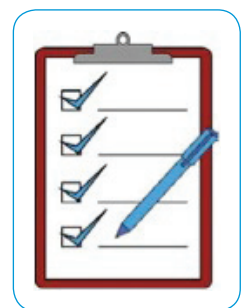
Υπογράφοντας τη Σύμβαση των ΗΕ, η Ευρωπαϊκή Ένωση συμφώνησε να κάνει ό,τι λέει η Σύμβαση για την προστασία των ατόμων με αναπηρία. Για παράδειγμα, η Ευρωπαϊκή Ένωση συμφώνησε να σιγουρέψει ότι όλα τα άτομα με αναπηρία:

- έχουν ίδιες ευκαιρίες στη ζωή, όπως και όλα τα άλλα άτομα,
- δεν δέχονται άδικη ή άσχημη μεταχείριση λόγω της αναπηρίας τους,
- μπορούν να συμμετέχουν στην κοινωνία, όπως και κάθε άλλο άτομο.

- **Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει φτιάξει έναν σημαντικό νόμο που προστατεύει τα δικαιώματα όλων των ατόμων.**

Ο νόμος αυτός ονομάζεται «Ευρωπαϊκός Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων». Ο νόμος αυτός προστατεύει και τα άτομα με αναπηρία. Για παράδειγμα, ο νόμος λέει ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα:

- να ζουν μια ανεξάρτητη ζωή,
- να δουλεύουν,
- να είναι μέρος της κοινωνίας,
- να συμμετέχουν παντού, όπως και όλα τα άλλα άτομα.

Ο Χάρτης λέει επίσης ότι είναι αντίθετο στον νόμο να μεταχειριζόμαστε άδικα κάποιο άτομο μόνο και μόνο επειδή έχει κάποια αναπηρία.

- **Η Ευρωπαϊκή Ένωση κάνει σημαντικά σχέδια για να οργανώσει καλύτερα τη δουλειά της σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.**

Τα σχέδια αυτά τα ονομάζουμε «Στρατηγικές Αναπηρίας».

Αυτές οι στρατηγικές βοηθούν την Ευρωπαϊκή Ένωση να προγραμματίσει τη δουλειά της και να κάνει καλύτερη τη ζωή των ατόμων με αναπηρία στην Ευρώπη.

- **Η Ευρωπαϊκή Ένωση ζητά από τις χώρες της να χρησιμοποιούν τα ευρωπαϊκά χρήματα για το καλό όλων των ατόμων.**

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει χρήματα στις χώρες της. Οι χώρες πρέπει να χρησιμοποιούν αυτά τα χρήματα για να φτιάχνουν σχολεία, δρόμους και άλλα πράγματα που είναι σημαντικά για τους ανθρώπους.

Τα χρήματα αυτά είναι πολύ σημαντικά και για τα άτομα με αναπηρία. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να κάνουν πιο εύκολη τη χρήση αυτών των πραγμάτων από τα άτομα με αναπηρία. Για παράδειγμα, με αυτά τα χρήματα μπορούν να γίνουν προσβάσιμα σχολεία, γραφεία, μετρό, λεωφορεία και άλλα πράγματα. Έτσι, τα άτομα με αναπηρία μπορούν να σπουδάζουν, να δουλεύουν και να συμμετέχουν στη ζωή, όπως κάθε άλλο άτομο.

Για να πάρουν τα χρήματα αυτά από την Ευρωπαϊκή Ένωση, οι χώρες της πρέπει να συμφωνήσουν ότι θα τα χρησιμοποιήσουν για το καλό και των ατόμων με αναπηρία. Τα χρήματα δεν πρέπει να χρησιμοποιηθούν για πράγματα που αγνοούν τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία. Πρέπει να χρησιμοποιούνται για να γίνουν όλα τα πράγματα προσβάσιμα στα άτομα με αναπηρία.

- **Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει κάνει νόμους που επιτρέπουν σε άτομα και πράγματα να μετακινούνται ελεύθερα μεταξύ των χωρών της.**

Αυτό το ονομάζουμε «Ελευθερία Μετακίνησης».

Ελευθερία μετακίνησης σημαίνει ότι όλα τα άτομα στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν το δικαίωμα:

- να μετακινούνται, να δουλεύουν, να σπουδάζουν και να ζουν σε οποιαδήποτε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για παράδειγμα, ένας Γερμανός μπορεί να πάει στη Γαλλία για να σπουδάσει ή να δουλέψει.
- να αγοράζουν και να πουλάνε αντικείμενα και υπηρεσίες σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης πιο εύκολα. Για παράδειγμα, ένας Ισπανός μπορεί να αγοράσει ένα κομπιούτερ από την Ιταλία χωρίς να πληρώσει επιπλέον φόρους.

- να μεταφέρουν χρήματα, να ανοίγουν τραπεζικό λογαριασμό ή να αγοράζουν σπίτι σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για παράδειγμα, ένας Γάλλος μπορεί να αγοράσει σπίτι στην Ελλάδα και να πληρώσει την ίδια τιμή με κάποιον που ζει στην Ελλάδα.

Η ελευθερία μετακίνησης είναι ένα πολύ σημαντικό δικαίωμα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δουλεύει για να σιγουρέψει ότι το δικαίωμα αυτό το απολαμβάνουν και τα άτομα με αναπηρία.

Στις επόμενες σελίδες θα διαβάσεις πώς η Ευρωπαϊκή Ένωση προσπαθεί να κάνει δυνατή την ελευθερία μετακίνησης και για τα άτομα με αναπηρία και ποια δικαιώματα έχουν τα άτομα με αναπηρία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα δικαιώματά σου όταν ταξιδεύεις

Είχες ποτέ προβλήματα όταν ταξίδευες στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει νόμους που σε προστατεύουν.

Για παράδειγμα:

- **Τα άτομα με αναπηρία έχουν το δικαίωμα να ζητούν βοήθεια όταν ταξιδεύουν με αεροπλάνο, τρένο, πλοίο ή λεωφορείο.** Έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν αυτή τη βοήθεια δωρεάν. Είναι καλύτερα να ζητάς αυτή τη βοήθεια από πριν για να μπορέσει να σου δοθεί όταν τη χρειαστείς.

Όταν ταξιδεύουν με αεροπλάνο, πλοίο ή τρένο, τα άτομα με αναπηρία θα πρέπει 48 ώρες πριν το ταξίδι τους να ενημερώνουν ότι θα χρειαστούν βοήθεια.

Όταν ταξιδεύουν με λεωφορείο θα πρέπει 36 ώρες πριν το ταξίδι τους να ενημερώνουν ότι θα χρειαστούν βοήθεια.

Με τον τρόπο αυτό, οι εταιρείες που κάνουν μετακινήσεις με αεροπλάνα, λεωφορεία, τρένα ή πλοία θα έχουν αρκετό χρόνο να προετοιμάσουν και να δώσουν στα άτομα με αναπηρία τη βοήθεια που χρειάζονται.

Αν τα άτομα με αναπηρία ζητήσουν βοήθεια την τελευταία στιγμή, οι εταιρείες μετακίνησης θα πρέπει και πάλι να προσπαθήσουν να βοηθήσουν, αλλά ίσως να μην υπάρχει πολύς χρόνος προετοιμασίας για να το καταφέρουν.

- **Οι εταιρείες μετακίνησης δεν μπορούν να αρνηθούν σε ένα άτομο να μπει σε αεροπλάνο, πλοίο, τρένο ή λεωφορείο επειδή έχει κάποια αναπηρία.** Μπορούν να αρνηθούν μόνο εάν το ταξίδι είναι επικίνδυνο για αυτά.
- **Όταν ταξιδεύεις με λεωφορείο ή πλοίο, μπορείς να έχεις μαζί σου κάποιο άτομο για να σε βοηθά.** Το άτομο αυτό μπορεί να ταξιδέψει μαζί σου δωρεάν.

Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/index_el.htm

Ταξιδεύοντας με αεροπλάνο

Έχεις συγκεκριμένα δικαιώματα όταν ταξιδεύεις με αεροπλάνο.

Αν δεν σε δεχτούν στο αεροπλάνο ή η πτήση σου ακυρωθεί ή καθυστερήσει για περισσότερες από 3 ώρες, η αεροπορική εταιρεία θα πρέπει:

- να σου βρει άλλη πτήση
ή
- να σου δώσει πίσω τα χρήματά σου.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η εταιρεία θα πρέπει να σου δώσει 250 έως 600 ευρώ για το πρόβλημα που είχες με το ταξίδι σου. Αυτό συμβαίνει μόνο εάν η καθυστέρηση ήταν λάθος της εταιρείας. Εάν η καθυστέρηση οφειλόταν σε άλλα προβλήματα, όπως ο καιρός, η εταιρεία δεν σου δίνει πίσω καθόλου χρήματα.

Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: **https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/air/index_el.htm**

Ταξιδεύοντας με τρένο

Έχεις συγκεκριμένα δικαιώματα όταν ταξιδεύεις με τρένο. Αν το τρένο σου καθυστερήσει περισσότερο από 1 ώρα, μπορείς:

- να αφήσεις το τρένο και να ζητήσεις τα χρήματα του εισιτηρίου σου πίσω,
- να πάρεις άλλο τρένο χωρίς να πληρώσεις παραπάνω,
- να μείνεις στο τρένο και να περιμένεις.
Σε αυτήν την περίπτωση, έχεις το δικαίωμα να πάρεις πίσω μέρος των χρημάτων που πλήρωσες για το εισιτήριο. Αν όμως η καθυστέρηση δεν οφειλόταν σε λάθος της εταιρείας, τότε δεν παίρνεις πίσω χρήματα.

Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/rail/index_el.htm

Ταξιδεύοντας με λεωφορείο

Έχεις συγκεκριμένα δικαιώματα όταν ταξιδεύεις με λεωφορείο. Αν σχεδιάζεις να πάρεις λεωφορείο για μεγάλη απόσταση και το δρομολόγιο ακυρωθεί ή καθυστερήσει για περισσότερες από 2 ώρες, η εταιρεία θα πρέπει:

- να σου δώσει πίσω τα χρήματα που πλήρωσες για το εισιτήριο ή
- να σε βοηθήσει να πάρεις άλλο λεωφορείο χωρίς να πληρώσεις παραπάνω χρήματα.

Αν η εταιρεία δεν σε βοηθήσει σε αυτό, μπορείς να παραπονεθείς. Με τον τρόπο αυτό ίσως πάρεις πίσω χρήματα για την ταλαιπωρία.

Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/bus-and-coach/index_el.htm

Ταξιδεύοντας με πλοίο

Έχεις συγκεκριμένα δικαιώματα όταν ταξιδεύεις με πλοίο. Αν ταξιδεύεις με πλοίο και το δρομολόγιο ακυρωθεί ή καθυστερήσει για περισσότερο από 1,5 ώρα η εταιρεία θα πρέπει:

- να σου δώσει πίσω τα χρήματα που πλήρωσες για το εισιτήριο ή
- να σε βοηθήσει να πάρεις άλλο πλοίο χωρίς να πληρώσεις παραπάνω χρήματα.

Αν φτάσεις στον προορισμό σου με καθυστέρηση πάνω από 1 ώρα, η εταιρεία θα πρέπει να σου δώσει πίσω κάποια χρήματα για την ταλαιπωρία.

Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/ship/index_el.htm

Η Ευρωπαϊκή Κάρτα Στάθμευσης

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει φτιάξει μία κάρτα στάθμευσης για τα άτομα με αναπηρία. Με την κάρτα αυτή, μπορείς να έχεις πρόσβαση σε περιοχές στάθμευσης για άτομα με αναπηρία σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μπορείς να πάρεις την κάρτα στάθμευσης από το αρμόδιο γραφείο στη χώρα σου.

Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: <https://europa.eu/youreurope/citizens/national-contact-points>

Το δικαίωμα στην εργασία

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει νόμους που προστατεύουν το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία να εργάζονται.

Οι νόμοι λένε ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν το δικαίωμα να εργάζονται όπως και κάθε άλλο άτομο. Δεν θα πρέπει να δέχονται άσχημη ή άδικη μεταχείριση μόνο και μόνο επειδή έχουν κάποια αναπηρία. Τα γραφεία και άλλα αντικείμενα θα πρέπει να είναι προσβάσιμα στα άτομα με αναπηρία.

Για παράδειγμα:

- Τα γραφεία πρέπει να έχουν ράμπες ώστε τα άτομα που είναι σε αναπηρικό αμαξίδιο να μπορούν να μπουν μέσα.
- Στα τυφλά ή κωφά άτομα θα πρέπει να δίνεται η κατάλληλη τεχνολογία ώστε να μπορούν να εργάζονται χωρίς προβλήματα.

Επίσης, η Ευρωπαϊκή Ένωση σου δίνει τη δυνατότητα να μετακινηθείς σε μία άλλη χώρα της και να εργαστείς εκεί. Θα έχεις τα ίδια δικαιώματα με τα άτομα που ζουν σε αυτήν τη χώρα.

■ Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=25&langId=el>

Παροχές κοινωνικής ασφάλισης

«Παροχές κοινωνικής ασφάλισης» είναι χρήματα ή άλλα πράγματα που δίνει μία χώρα σε άτομα που τα χρειάζονται.

Για παράδειγμα, μία χώρα μπορεί:

- να δώσει σε άτομα με αναπηρία κάποια χρήματα για να τα βοηθήσει να έχουν καλύτερη ζωή,
- να δώσει σε φτωχούς χρήματα ή σπίτι για να μείνουν,
- να δώσει χρήματα σε άτομα που δεν έχουν εργασία ή να τα βοηθήσει να βρουν δουλειά,
- να πληρώσει για ένα άρρωστο άτομο για να πάει στο νοσοκομείο,
- να δώσει χρήματα σε ηλικιωμένους όταν σταματήσουν να εργάζονται.

Αυτές οι παροχές είναι πολύ σημαντικές για όλα τα άτομα. Οποιοσδήποτε μπορεί κάποια στιγμή να χρειαστεί βοήθεια. Γι' αυτό και είναι σημαντικό όλα τα άτομα να έχουν πρόσβαση στις παροχές κοινωνικής ασφάλισης.

Χάρη στην Ευρωπαϊκή Ένωση μπορείς να έχεις αυτές τις παροχές όπου κι αν ζεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αν μετακινηθείς σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχεις δικαίωμα να λάβεις αυτές τις παροχές από αυτήν τη χώρα, όπως τα άλλα άτομα που ζουν εκεί.

Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=el>

Το δικαίωμα στη μόρφωση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει στους ανθρώπους το δικαίωμα να σπουδάσουν σε πανεπιστήμιο οποιασδήποτε χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για παράδειγμα, ένας Βέλγος φοιτητής μπορεί να σπουδάσει σε πανεπιστήμιο της Ρουμανίας και να πληρώσει τα ίδια χρήματα με τους φοιτητές στη Ρουμανία.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει προγράμματα που βοηθούν τους φοιτητές να σπουδάσουν σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για παράδειγμα, το «**πρόγραμμα Erasmus**». Με το πρόγραμμα Erasmus, η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει χρήματα στους φοιτητές για να κάνουν μέρος των σπουδών τους σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με αυτόν τον τρόπο, οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν μια άλλη χώρα και τον πολιτισμό της, να συναντήσουν άλλους φοιτητές, να μάθουν και να περάσουν όμορφα.

Οι φοιτητές με αναπηρία πρέπει να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες. Μπορούν επίσης να ζητήσουν από την Ευρωπαϊκή Ένωση περισσότερα χρήματα εάν χρειάζεται να έχουν μαζί τους ένα άτομο για υποστήριξη ή κάποιο άλλο είδος βοήθειας.

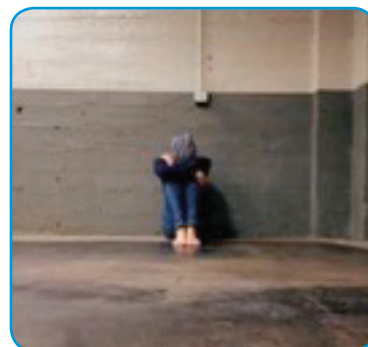
Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/overview_el

Το δικαίωμα στη δικαιοσύνη

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει νόμους που προστατεύουν τους ανθρώπους που αντιμετωπίστηκαν άσχημα ή άδιστα. Αυτοί οι άνθρωποι μπορούν να πάνε στο δικαστήριο και να αναφέρουν τα άσχημα πράγματα που τους συνέβησαν. Με αυτόν τον τρόπο, το δικαστήριο μπορεί να δράσει για την προστασία τους.

Σε όλη αυτή τη διαδικασία, τα άτομα με αναπηρία και όλοι οι άνθρωποι πρέπει να έχουν το δικαίωμα:

- να κατανοήσουν όλα τα βήματα της διαδικασίας και να κάνουν ξεκάθαρο το δίκιο τους,
- να ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους,
- να έχουν την υποστήριξη που χρειάζονται δωρεάν,
- να προστατεύονται από τους ανθρώπους που τους έβλαψαν και από οποιονδήποτε άλλο κίνδυνο.

Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/criminal-justice/victims-rights_en

Οι άνθρωποι που στέλνονται στο δικαστήριο επειδή έκαναν κάτι λάθος, επίσης έχουν ορισμένα δικαιώματα.

Για παράδειγμα, έχουν το δικαίωμα:

- να ενημερωθούν για τα δικαιώματά τους,
- να έχουν κάποιο άτομο να τους βοηθήσει να καταλάβουν, σε περίπτωση που δεν μιλούν τη γλώσσα,
- να έχουν δικηγόρο που θα τους βοηθήσει να κάνουν πιο ξεκάθαρο το δίκιο τους στο δικαστήριο.

Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/criminal-justice/rights-suspects-and-accused_en#designingcriminallaw

Το δικαίωμα στη φροντίδα υγείας

Ως άτομο που ζει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχεις το δικαίωμα στην υγεία. Αυτό σημαίνει ότι μπορείς να πας στο νοσοκομείο, να δεις έναν γιατρό και να αγοράσεις το φάρμακο που χρειάζεσαι όταν είσαι άρρωστος.

Αν ταξιδέψεις σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχεις το ίδιο δικαίωμα. Εάν χρειαστεί να πληρώσεις για το νοσοκομείο ή τον γιατρό σε άλλη χώρα, μπορείς να πάρεις τα χρήματα πίσω όταν επιστρέψεις στη χώρα σου.

Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: https://ec.europa.eu/health/cross_border_care/overview_el

Αγοράζοντας πράγματα από άλλες χώρες

Η Ευρωπαϊκή Ένωση προστατεύει τα δικαιώματά σου όταν αγοράζεις πράγματα από άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για παράδειγμα, έχεις το δικαίωμα:

- να λάβεις ξεκάθαρη και σωστή πληροφόρηση για το προϊόν που θες να αγοράσεις και για το πόσο κοστίζει,
- να αγοράζεις τα προϊόντα στην ίδια τιμή, όπως οι άνθρωποι αυτής της χώρας. Δεν πρέπει να πληρώνεις περισσότερα μόνο και μόνο επειδή είσαι από άλλη χώρα,
- να επιστρέψεις ένα προϊόν που αγόρασες μέσω διαδικτύου και να πάρεις τα χρηματά σου πίσω εάν αυτό που αγόρασες είχε πρόβλημα,
- να ακυρώσεις την παραγγελία σου ή να επιστρέψεις αυτό που πήρες εντός 14 ημερών.

Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/pricing-payments/index_el.htm

Ιστοσελίδες δημόσιων φορέων

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έφτιαξε ένα νόμο που λέει ότι οι ιστοσελίδες δημόσιων φορέων στην Ευρώπη πρέπει να είναι προσβάσιμες.

Για παράδειγμα, η ιστοσελίδα του νοσοκομείου σου ή της κοινότητας στην οποία κατοικείς πρέπει να είναι προσβάσιμη.

Έτσι, τα άτομα με αναπηρία και όλοι οι άνθρωποι θα μπορούν να χρησιμοποιούν τις ιστοσελίδες και να βρίσκουν σημαντικές πληροφορίες. Ο νόμος αναφέρει ότι οι ιστοσελίδες δημόσιων φορέων στην Ευρώπη πρέπει να γίνουν προσβάσιμες μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2020.

Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στο φυλλάδιο του EDF στα αγγλικά: http://www.edf-feph.org/sites/default/files/final_edf_web_and_apps_directive_toolkit_may_2017.pdf

Τηλεφωνικές κλήσεις

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει νόμους και κανόνες για να διασφαλίσει ότι τα άτομα με αναπηρία μπορούν να χρησιμοποιούν τηλέφωνα, όπως και οι άλλοι άνθρωποι. Οι εταιρείες τηλεφωνίας θα πρέπει να σκέφτονται τα άτομα με αναπηρία και να σιγουρεύουν ότι τα τηλέφωνα είναι προσβάσιμα σε αυτά.

Για παράδειγμα, οι τυφλοί ίσως να χρειάζονται ένα σύστημα που θα διαβάζει τα μηνύματα που λαμβάνουν στο τηλέφωνό τους.

Υπάρχει επίσης ένας αριθμός που μπορείς να καλέσεις από οπουδήποτε στην Ευρώπη εάν θέλεις να ζητήσεις βοήθεια.

Για παράδειγμα, εάν είχες ένα ατύχημα στο δρόμο ή είσαι σε κίνδυνο. Αυτός ο αριθμός είναι το 112 και μπορείς να τον καλέσεις δωρεάν από όπου κι αν βρίσκεσαι στην Ευρώπη.

Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/eu-rules-112>

Πρόσβαση στην τηλεόραση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εργάζεται για να διασφαλίσει ότι τα προγράμματα στην τηλεόραση είναι προσβάσιμα στα άτομα με αναπηρία.

Για παράδειγμα, πρέπει να υπάρχουν περισσότεροι υπότιτλοι και νοηματική γλώσσα για τους κωφούς και για τους βαρήκοους.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εργάζεται για τη θέσπιση ενός νόμου που θα κάνει αυτά τα πράγματα πιο προσβάσιμα στα άτομα με αναπηρία. Εάν τα προγράμματα στην τηλεόραση είναι προσβάσιμα, τα άτομα με αναπηρία θα μπορούν να παρακολουθούν τα προγράμματα που θέλουν όπως όλοι οι άλλοι.

Μπορείς να βρεις στα αγγλικά περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/audiovisual-media-services>

Το δικαίωμα στην ψήφο

Το δικαίωμα ψήφου είναι πολύ σημαντικό.

Όλοι οι άνθρωποι στην Ευρώπη πρέπει να έχουν το δικαίωμα να ψηφίζουν και να επιλέγουν ποιος θα αποφασίζει και θα φτιάχνει νόμους στην Ευρώπη.

Είναι επίσης σημαντικό να συμμετέχουν στις εκλογές ως υποψήφιοι. Αυτό σημαίνει ότι οι άνθρωποι μπορούν να ψηφίσουν και να επιλέξουν εσάς για να παίρνετε αποφάσεις στην Ευρώπη.

Όλα τα άτομα με αναπηρία θα πρέπει να έχουν και αυτό δικαίωμα ψήφου. Η φωνή τους μετράει όπως όλων των άλλων ανθρώπων.

Εάν ζεις σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχεις το δικαίωμα να ψηφίσεις ή να πάρεις μέρος στις εκλογές ως υποψήφιος στη συγκεκριμένη χώρα, όπως όλοι οι άλλοι άνθρωποι αυτής της χώρας. Δεν πρέπει να σε αποκλείουν από τις εκλογές επειδή προέρχεσαι από άλλη χώρα.

Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στα αγγλικά στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/electoral-rights_en

Η Ευρωπαϊκή Κάρτα Αναπηρίας

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έφτιαξε την «Ευρωπαϊκή Κάρτα Αναπηρίας». Αυτή η κάρτα διευκολύνει τα άτομα με αναπηρία όταν ζουν σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή την επισκέπτονται. Η κάρτα αυτή δίνει στα άτομα με αναπηρία κάποια πλεονεκτήματα στον πολιτισμό, τον αθλητισμό και άλλες δραστηριότητες. Για παράδειγμα, τα άτομα με αναπηρία μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτήν την κάρτα για να πληρώσουν λιγότερα χρήματα όταν αγοράζουν εισιτήρια για μουσεία ή ποδοσφαιρικούς αγώνες. Επίσης, άτομα με νοητική αναπηρία μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτήν την κάρτα και να αποκτήσουν πληροφορίες σε κείμενο για όλους (easy-to-read) που είναι εύκολο στην ανάγνωση και κατανοητό.

Μέχρι τώρα, μόνο 8 χώρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση χρησιμοποιούν αυτή την κάρτα:

- Βέλγιο,
- Κύπρος,
- Εσθονία,
- Φινλανδία,
- Ιταλία,
- Μάλτα,
- Ρουμανία,
- Σλοβενία.

Αυτό σημαίνει ότι η κάρτα μπορεί να χρησιμοποιηθεί από άτομα με αναπηρία μόνο εάν ταξιδεύουν μεταξύ των παραπάνω χωρών. Για παράδειγμα, μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτήν την κάρτα ένα άτομο με αναπηρία από το Βέλγιο που ταξιδεύει στην Ιταλία.

Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1139&langId=el>

Προβλήματα που συνεχίζουν να έχουν τα άτομα με αναπηρία στην Ευρώπη

Τα δικαιώματα για τα οποία μιλήσαμε στις προηγούμενες σελίδες είναι πολύ σημαντικά.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει κάνει πολλή δουλειά για να βελτιώσει τα πράγματα για τα άτομα με αναπηρία.

Υπάρχουν όμως πολλά προβλήματα που δυσκολεύουν τα άτομα με αναπηρία να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους όπως όλοι οι άλλοι.

Για παράδειγμα:

- **Είναι ακόμα δύσκολο για τα άτομα με αναπηρία να ταξιδέψουν σε άλλη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση για να σπουδάσουν ή να εργαστούν.** Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι πολλά πράγματα δεν είναι ακόμη προσβάσιμα κι έτσι τα άτομα με αναπηρία δεν μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν. Για παράδειγμα, πολλά τρένα και λεωφορεία μπορεί να μην είναι προσβάσιμα, κι έτσι τα άτομα με αναπηρία δεν μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν για να μετακινηθούν.

- **Εάν μετακομίσεις σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορεί να είναι δύσκολο να βρεις τη βοήθεια που χρειάζεσαι για να έχεις μια καλή ζωή σε αυτήν τη χώρα.** Η χώρα αυτή μπορεί να χρειαστεί πολύ χρόνο για να πιστοποιήσει ότι έχεις κάποια αναπηρία και να δεχτεί να σου προσφέρει τη βοήθεια που χρειάζεσαι.

- **Κάποια άτομα με αναπηρία έχουν χάσει τη δικαιοπρακτική τους ικανότητα.** Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορούν να λάβουν αποφάσεις για τη ζωή τους. Δεν μπορούν επίσης να ψηφίσουν στις εκλογές. Κάποιος άλλος λαμβάνει αποφάσεις γι' αυτούς. Αυτό είναι πραγματικά άσχημο. Όλοι οι άνθρωποι πρέπει να έχουν το δικαίωμα να αποφασίζουν για τη ζωή τους.

- **Πολλά άτομα με αναπηρία στην Ευρώπη δεν έχουν εργασία.** Χωρίς μια δουλειά, είναι δύσκολο να είσαι ανεξάρτητος και να είσαι μέλος της κοινωνίας. Τα πράγματα είναι ακόμη δυσκολότερα για τις γυναίκες με αναπηρία. Ακόμη και αν τα άτομα με αναπηρία έχουν δουλειά, συχνά πληρώνονται λιγότερο από τα άτομα χωρίς αναπηρία. Αυτό είναι άδικο.

- **Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν ζητά πάντα τις απόψεις των ατόμων με αναπηρία και των οργανώσεών τους, όταν φτιάχνει νόμους και παίρνει αποφάσεις.** Οι νόμοι και οι αποφάσεις στην Ευρώπη αφορούν και τα άτομα με αναπηρία, γι' αυτό και οι φωνές τους πρέπει να ακούγονται. Αυτά που αφορούν τη ζωή των ατόμων με αναπηρία θα πρέπει να αποφασίζονται μαζί με τα άτομα με αναπηρία. Τίποτα δεν πρέπει να αποφασίζεται για εμάς, χωρίς εμάς!

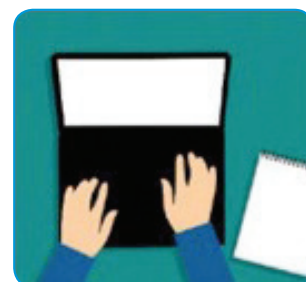
Τι άλλο πρέπει να κάνει η Ευρωπαϊκή Ένωση για να προστατέψει τα άτομα με αναπηρία;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει:

- να ακούει τα άτομα με αναπηρία και τις οργανώσεις τους. Τίποτα δεν πρέπει να αποφασίζεται για εμάς, χωρίς εμάς!
- να σιγουρεύει ότι τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζονται με δίκαιο τρόπο και έχουν ίδιες ευκαιρίες στη ζωή, όπως όλοι οι άλλοι άνθρωποι.
- να εργάζεται ώστε να γίνουν προσβάσιμα όλα τα πράγματα και οι υπηρεσίες στην Ευρώπη, έτσι ώστε τα άτομα με αναπηρία να μπορούν να τα χρησιμοποιούν όπως όλοι οι άλλοι άνθρωποι. Για το λόγο αυτό, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να φτιάξει έναν δυνατό νόμο που να λέει ότι όλα τα πράγματα πρέπει να είναι προσβάσιμα.
- να σιγουρεύει ότι όλα τα άτομα με αναπηρία απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους και έχουν πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, στην εργασία, στα σχολεία και σε άλλα πράγματα.
- να σιγουρεύει ότι όλα τα άτομα με αναπηρία έχουν παροχές κοινωνικής ασφάλισης, οπουδήποτε στην Ευρώπη αποφασίζουν να ζήσουν.
- να σιγουρεύει ότι μεταφορικά μέσα όπως αεροπλάνα, πλοία, τρένα και λεωφορεία είναι προσβάσιμα, ώστε τα άτομα με αναπηρία να μπορούν να ταξιδεύουν οπουδήποτε θέλουν χωρίς προβλήματα.
- να σιγουρεύει ότι τα ευρωπαϊκά χρήματα χρησιμοποιούνται και για πράγματα που είναι προσβάσιμα στα άτομα με αναπηρία.

Τι να κάνεις αν δε γίνονται σεβαστά τα δικαιώματά σου

Αν νομίζεις ότι τα δικαιώματά σου δε γίνονται σεβαστά ή ότι σε αντιμετωπίζουν άδικα, είναι σημαντικό να υψώσεις τη φωνή σου!

Υπάρχουν πολλές οργανώσεις στις οποίες μπορείς να κάνεις τα παράπονά σου. Μπορούν να σε βοηθήσουν να αντιμετωπίσεις το πρόβλημά σου.

Για παράδειγμα:

- Μπορείς να στείλεις το παράπονό σου στην Ευρωπαϊκή Ένωση συμπληρώνοντας μία φόρμα ηλεκτρονικά στην εξής ιστοσελίδα: **https://ec.europa.eu/assets/sg/report-a-breach/complaints_el/index.html**
Ή μπορείς να στείλεις το παράπονό σου στην παρακάτω διεύθυνση:
European Commission
Secretary-General
B-1049 Brussels Belgium
Μπορείς επίσης να επικοινωνήσεις με το γραφείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη χώρα σου. Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα: **https://ec.europa.eu/greece/home_el**
- Μπορείς να επικοινωνήσεις με το «Equinet».
Το «Equinet» είναι μία οργάνωση που αγωνίζεται για τα δικαιώματα όλων των ατόμων που δέχονται άδικη μεταχείριση. Το «Equinet» έχει μέλη σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες.
Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα τους:
<http://www.equineteurope.org/-Equinet-Members>
- Αν αντιμετωπίζεις προβλήματα όταν ταξιδεύεις με αεροπλάνο, πλοίο, τρένο ή λεωφορείο, υπάρχουν γραφεία σε όλες τις χώρες της Ευρώπης που μπορούν να σε βοηθήσουν με το πρόβλημά σου.
Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
https://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/neb_en
- Η ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρέχει πληροφορίες για τα δικαιώματα όλων των ανθρώπων στην Ευρώπη.
Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
https://europa.eu/youreurope/citizens/index_el.htm
- Μπορείς πάντα να επικοινωνήσεις με την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία και την Υπηρεσία «Διεκδικούμε μαζί». Μπορούμε να σε συμβουλέψουμε για τα δικαιώματά σου και να σε βοηθήσουμε να βρεις με ποιον πρέπει να επικοινωνήσεις εάν έχεις κάποιο παράπονο ή πρόβλημα.
Μπορείς να μας στείλεις **e-mail στο: esaea@otenet.gr**
- Μπορείς επίσης να επικοινωνήσεις με το Φόρουμ στο **e-mail info@edf-feph.org**.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΦΟΡΟΥΜ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ - EDF

Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία (EDF) είναι ένας ανεξάρτητος οργανισμός που υπερασπίζει τα συμφέροντα 80 εκατομμυρίων Ευρωπαίων με αναπηρία. Περιλαμβάνει αντιπροσωπευτικές οργανώσεις ατόμων με αναπηρία από όλη την Ευρώπη. Διοικείται από άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους. Είμαστε μια ισχυρή, ενωμένη φωνή των ατόμων με αναπηρία στην Ευρώπη.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (Ε.Σ.Α.μεΑ.)

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία είναι ο τριτοβάθμιος κοινωνικοσυνδικαλιστικός φορέας του αναπηρικού κινήματος της χώρας. Διοικείται από άτομα με αναπηρία και από γονείς ατόμων με αναπηρία στις περιπτώσεις που τα άτομα δεν είναι σε θέση να εκπροσωπήσουν τον εαυτό τους. Ιδρύθηκε το 1989 από οργανώσεις ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, προκειμένου να υπερασπιστεί θέματα κοινού ενδιαφέροντος για όλες τις κατηγορίες αναπηρίας και να αποτελέσει έναν ανεξάρτητο και ισχυρό φορέα εκπροσώπησης των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους στην ελληνική Πολιτεία και κοινωνία.

Εισαγωγή

Αυτό το φυλλάδιο παρουσιάζει τα δικαιώματά σου ως άτομο με αναπηρία στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Θα σε βοηθήσει να καταλάβεις πώς λειτουργεί η ΕΕ (μέρος 1), την ιστορία και την ανάπτυξη των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία στην ΕΕ (μέρος 2), καθώς και ποια είναι τα δικαιώματά σου σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ (μέρη 3 και 4). Σε περίπτωση όπου παραβιάζονται τα δικαιώματά σου ή θες περισσότερες πληροφορίες, αυτό το φυλλάδιο παρέχει μια λίστα με τους οργανισμούς στους οποίους μπορείς να απευθυνθείς (μέρος 5). Τέλος, περιλαμβάνει τις προκλήσεις που εξακολουθούν να υπάρχουν για τα άτομα με αναπηρία (μέρος 6).

Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία - EDF δημιουργήθηκε το 1997, προκειμένου να διασφαλίσει ότι τα άτομα με αναπηρία θα συμμετέχουν στις αποφάσεις που λαμβάνονται σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Σε συνεργασία με τις οργανώσεις που είναι μέλη του, το EDF προασπίζεται τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία σε όλη την Ευρώπη. Προωθούμε την ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην Ευρώπη. Το EDF υποστηρίζει ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα στην ίση μεταχείριση, πρέπει να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες στη ζωή, να κάνουν τις δικές τους επιλογές, να συμμετέχουν στην κοινωνία και να επιλέγουν πού και με ποιον θέλουν να ζήσουν.

Αυτό το φυλλάδιο αποτελεί συμβολή στον εορτασμό της 20ής επετείου του EDF και παρουσιάζει την πρόοδο που σημειώθηκε στη νομοθεσία και την πολιτική της ΕΕ για τα άτομα με αναπηρία, συγκρίνοντας την κατάσταση πριν και μετά το 1997, έτος κατά το οποίο ιδρύθηκε το EDF.

Μέρος 1

Τι είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση;

Ως ευρωπαίος πολίτης ή άτομο που ζει σε μια χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), έχεις το δικαίωμα να μάθεις πώς διαμορφώνονται οι νόμοι και οι πολιτικές της ΕΕ. Όμως, τι είναι η ΕΕ, ποιες αποφάσεις μπορεί να πάρει και με ποιον τρόπο;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα θεσμικά της όργανα

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μια μοναδική οικονομική και πολιτική ένωση 28 ευρωπαϊκών χωρών, γνωστών ως «Κράτη Μέλη». Η λήψη αποφάσεων σε επίπεδο ΕΕ περιλαμβάνει τα ακόλουθα θεσμικά όργανα:

- το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο,
- την Ευρωπαϊκή Επιτροπή,
- το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, και
- το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είναι το θεσμικό όργανο της ΕΕ που καθορίζει τη γενική πολιτική κατεύθυνση και τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποτελείται από τους Αρχηγούς Κρατών ή Κυβερνήσεων των Κρατών Μελών, μαζί με τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι το εκτελεστικό όργανο της ΕΕ. Προτείνει νέους νόμους, διαχειρίζεται πολιτικές της ΕΕ, κατανέμει κοινοτική χρηματοδότηση και προωθεί το γενικό συμφέρον της ΕΕ. Ονομάζεται επίσης «θεματοφύλακας των Συνθηκών», καθώς παρακολουθεί εάν τα Κράτη Μέλη της ΕΕ εφαρμόζουν ορθά τη νομοθεσία της ΕΕ. Η πολιτική ηγεσία αποτελείται από μια ομάδα 28 Επιτρόπων (ένας από κάθε χώρα της ΕΕ) - με επικεφαλής τον Πρόεδρο της Επιτροπής. Η καθημερινή λειτουργία της Επιτροπής πραγματοποιείται από το προσωπικό της και οργανώνεται σε υπηρεσίες, γνωστές ως Γενικές Διευθύνσεις (ΓΔ), οι οποίες είναι υπεύθυνες για έναν συγκεκριμένο τομέα πολιτικής.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι υπεύθυνα για τη θέσπιση νομοθεσίας και τη λήψη αποφάσεων πολιτικής βάσει προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ) αποτελείται από πολιτικούς από κάθε Κράτος Μέλος, που ονομάζονται Μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (ευρωβουλευτές). Εκλέγονται άμεσα από ψηφοφόρους της ΕΕ κάθε πέντε χρόνια. Οι ευρωβουλευτές μπορούν να κάνουν στην Επιτροπή ερωτήσεις για να επηρεάσουν θέματα πολιτικής. Το έργο του Κοινοβουλίου περιλαμβάνει δύο κύρια στάδια:

1. Στάδιο της Επιτροπής: όπου μικρότερες ομάδες βουλευτών του ΕΚ συζητούν συγκεκριμένα θέματα και προετοιμάζουν νομοθεσία και

2. Ολομέλεια: πρόκειται για συναντήσεις όλων των βουλευτών του ΕΚ, όπου ψηφίζουν νομοθεσία και συμφωνούν για πολιτικές.

Η Διακομματική Ομάδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Αναπηρία¹ είναι μια άτυπη ομάδα βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από όλες τις εθνικότητες και τις περισσότερες πολιτικές ομάδες που ενδιαφέρονται να προωθήσουν στο έργο τους, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και σε εθνικό επίπεδο, πολιτικές για τα άτομα με αναπηρία.

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης συντονίζει τις πολιτικές των Κρατών Μελών σε συγκεκριμένους τομείς, όπως η απασχόληση, η εκπαίδευση, η οικονομική και δημοσιονομική πολιτική. Αποτελείται από κυβερνητικούς υπουργούς από κάθε χώρα της ΕΕ, σύμφωνα με τον τομέα πολιτικής που συζητείται. Τα Κράτη Μέλη της ΕΕ μοιράζονται την προεδρία εκ περιτροπής κάθε 6 μήνες. Για παράδειγμα, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2018, η Βουλγαρία κατείχε την προεδρία, ακολουθούμενη από την Αυστρία από τον Ιούλιο έως τον Δεκέμβριο του 2018, τη Ρουμανία από τον Ιανουάριο έως τον Ιούνιο του 2019 και τη Φινλανδία από τον Ιούλιο έως τον Δεκέμβριο του 2019.

Αν θέλετε να μάθετε πότε η χώρα σας έχει την προεδρία της ΕΕ, ελέγξτε την **ιστοσελίδα του Συμβουλίου**².

Υπάρχουν επίσης διάφορες επιτροπές που παρέχουν συμβουλές πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ. Οι πιο σχετικές, που ασχολούνται με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες είναι:

- Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ), η οποία εκπροσωπεί τους εργοδότες, τα συνδικάτα και άλλες ομάδες, όπως επαγγελματικές και κοινοτικές ενώσεις, οργανώσεις νέων, ομάδες γυναικών, οργανώσεις ατόμων με αναπηρία, καταναλωτές, περιβαλλοντικές οργανώσεις και άλλες ομάδες ευρωπαίων.
- Η Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ), η οποία εκπροσωπεί τη φωνή της τοπικής και περιφερειακής διοίκησης. Αποτελείται από δημάρχους, δημοτικούς συμβούλους και άλλους εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η διαβούλευση της ΕΟΚΕ και της ΕτΠ με την Επιτροπή ή το Συμβούλιο είναι υποχρεωτική σε ορισμένες περιπτώσεις. Σε άλλες, είναι προαιρετική. Ωστόσο, η ΕΟ-

1 <http://edf-feph.org/disability-intergroup-european-parliament>

2 <https://www.consilium.europa.eu/el/council-eu/presidency-council-eu/>

ΚΕ, με δική της πρωτοβουλία, μπορεί να εκδίδει γνωμοδοτήσεις σχετικά με ορισμένα θέματα. Οι γνωμοδοτήσεις της στέλνονται στη συνέχεια προς εξέταση από το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Πότε η ΕΕ μπορεί να φτιάξει νόμους;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται στο κράτος δικαίου. Κάθε δράση της ΕΕ βασίζεται σε Συνθήκες που έχουν εγκριθεί οικειοθελώς και δημοκρατικά από όλα τα Κράτη Μέλη. Οι Συνθήκες καθορίζουν τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τους κανόνες των θεσμικών οργάνων της, τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνονται οι αποφάσεις και τη σχέση μεταξύ της ΕΕ και των Κρατών Μελών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ορίζεται από δύο Συνθήκες: τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να επισκεφθείτε **το ηλεκτρονικό αρχείο με τις Συνθήκες της ΕΕ.**³

Οι Συνθήκες εξηγούν σε ποιους τομείς πολιτικής μπορεί η ΕΕ να θεσπίσει νόμους και ποιοι τομείς πολιτικής παραμένουν στην ευθύνη των Κρατών Μελών. Για περιορισμένο αριθμό τομέων πολιτικής, η ΕΕ έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να θεσπίζει νόμους (εσωτερική αγορά, νομισματική ένωση κ.λπ.). Για τους περισσότερους τομείς πολιτικής, η ΕΕ μοιράζεται την εξουσία θέσπισης νομοθεσίας με τα κράτη μέλη (κοινωνική πολιτική, προστασία του καταναλωτή, μεταφορές κλπ.). Σε μια τρίτη κατηγορία, η ΕΕ μπορεί μόνο να υποστηρίξει τις δράσεις και τις πρωτοβουλίες των Κρατών Μελών μέσω της χρηματοδότησης, της έρευνας και της ανταλλαγής ορθών πρακτικών (τουρισμός, εκπαίδευση, πολιτισμός κ.λπ.).

Πώς φτιάχνονται οι νόμοι της ΕΕ;

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει νέες πρωτοβουλίες για νομοθεσία και πολιτικές της ΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξετάζουν αυτές τις προτάσεις και μπορούν να προτείνουν αλλαγές, που ονομάζονται τροπολογίες. Μόλις επιτευχθεί συμφωνία, η πρόταση υιοθετείται (εγκρίνεται) τόσο από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη συνέχεια, τα Κράτη Μέλη και η Επιτροπή εφαρμόζουν τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί.

3 <https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/treaties/treaties-force.html?locale=el>

Είδη Νόμων

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπάρχουν διαφορετικά είδη νόμων και κανονισμών. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα Κράτη Μέλη είναι υποχρεωτικό να τα εφαρμόζουν («Κανονισμοί» και «Οδηγίες»), ενώ σε άλλες είναι προαιρετικό («Συστάσεις», «Γνωμοδοτήσεις» και «Ανακοινώσεις»).

Οι Κανονισμοί γίνονται αυτόματα εθνικό δίκαιο. Οι Οδηγίες απαιτούν από τα κράτη μέλη να τις μεταφράσουν ή να τις «ενσωματώσουν» στο εθνικό τους δίκαιο.

Για παράδειγμα, ο **Κανονισμός για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία να ταξιδεύουν αεροπορικά**⁴ πρέπει να εφαρμόζεται σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ακριβώς όπως ορίζεται στο κείμενο.

Μια «Οδηγία» πρέπει να ενσωματωθεί στο εθνικό νομικό πλαίσιο. Ωστόσο επιτρέπεται στις χώρες να αποφασίσουν πώς θα την εφαρμόσουν. Για παράδειγμα, η **«Οδηγία του Συμβουλίου 2000/78 / ΕΚ της 27ης Νοεμβρίου 2000 για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία»**⁵ εφαρμόστηκε διαφορετικά σε όλα τα κράτη μέλη.

Οι «Ανακοινώσεις» είναι έγγραφα πολιτικής που περιλαμβάνουν τη θέση της ΕΕ σε ορισμένα θέματα. Για παράδειγμα, η **Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αναπηρία 2010-2020: Ανανέωση της Δέσμευσης για μια Ευρώπη Χωρίς Φραγμούς**⁶ καθορίζει τη μακροπρόθεσμη θέση και τους στόχους της ΕΕ για την αναπηρία.

Τέλος, οι «Συστάσεις» και οι «Γνωμοδοτήσεις» είναι έγγραφα πολιτικής που δεν δεσμεύουν τις χώρες της ΕΕ, αλλά έχουν πολιτικό βάρος.

4 Κανονισμός (ΕΚ) Νο 1107/2006 της 5ης Ιουλίου 2006 σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με περιορισμένη κινητικότητα όταν ταξιδεύουν αεροπορικά <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/%20ALL/?uri=celex%3A32006R1107>

5 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0078&from=EL>

6 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC0636&from=el>

Μέρος 2

Πριν και μετά το 1997: σταθμός για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στην Ευρώπη

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε ένα σημαντικό Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για την αναπηρία, γνωστό ως HELIOS II, κατά την περίοδο 1993-1996. Σε αντίθεση με τα προηγούμενα προγράμματα HELIOS 0 και HELIOS I, το πρόγραμμα HELIOS II επισήμοποίησε και καθιέρωσε έναν τρόπο διαβούλευσης

με τα άτομα με αναπηρία και τις αντιπροσωπευτικές τους οργανώσεις. Αυτό γινόταν μέσα από το επονομαζόμενο «συμβουλευτικό όργανο» που αποτελούνταν από 12 Εθνικά Συμβούλια Ατόμων με Αναπηρία, ένα από κάθε κράτος μέλος. Αυτά επιλέχθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το όργανο αυτό συνέβαλε στον καθορισμό των προτεραιοτήτων και τον συντονισμό του προγράμματος.

Ωστόσο, το αντικείμενο και η λειτουργία αυτού του οργάνου ήταν περιορισμένα. Οι οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία στην Ευρώπη συνειδητοποίησαν τότε την ανάγκη σύστασης ενός ανεξάρτητου οργανισμού. Ως αποτέλεσμα αυτού, το 1997 ιδρύθηκε το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία -EDF.

Το 1997 σηματοδοτεί μια ακόμα σημαντική στροφή στην Ευρωπαϊκή πολιτική για την αναπηρία. Για πρώτη φορά, η ΕΕ συμφώνησε ότι η αναπηρία πρέπει να περιλαμβάνεται στις Συνθήκες της. Κατά την υιοθέτηση της Συνθήκης του Άμστερνταμ, η ΕΕ ανέλαβε δράση για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας, μεταξύ των υπολοίπων λόγων διάκρισης, όπως το φύλο, η φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, η θρησκεία ή οι πεποιθήσεις, η ηλικία ή ο σεξουαλικός προσανατολισμός. (Άρθρο 19 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Μέρος 3

Το πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία

Κατά την ανάπτυξη των πρωτοβουλιών της ΕΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη τα παρακάτω ευρύτερα νομοθετικά και πολιτικά πλαίσια:

Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών (ΗΕ) για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία είναι μια διεθνής Συνθήκη για τα ανθρώπινα δικαιώματα που ορίζει ότι όλα τα άτομα με αναπηρία πρέπει να απολαμβάνουν όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες. Ορίζει με σαφήνεια ότι όλα τα άτομα με αναπηρία έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στην πολιτική, οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή της κοινότητας, όπως οποιοσδήποτε άλλος πολίτης. Η Σύμβαση αναφέρει τι πρέπει να κάνουν οι δημόσιες και ιδιωτικές αρχές για να εξασφαλίσουν και να προωθήσουν την πλήρη απόλαυση αυτών των δικαιωμάτων από όλα τα άτομα με αναπηρία.

Η Σύμβαση υιοθετήθηκε το 2006 από τα Ηνωμένα Έθνη και η επικύρωσή της παγκοσμίως πραγματοποιήθηκε πιο γρήγορα από όλες τις προηγούμενες Συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ήταν επίσης η πρώτη διεθνής Συνθήκη για τα ανθρώπινα δικαιώματα που κυρώθηκε όχι μόνο από χώρες αλλά και από μια περιφερειακή οργάνωση, την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και η Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν κυρώσει αυτό το σημαντικό νομικό πλαίσιο. Κυρώνοντας τη Σύμβαση, η ΕΕ δεσμεύεται να εφαρμόσει και να προωθήσει την πλήρη υλοποίηση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για όλα τα άτομα με αναπηρία, μέσω της υιοθέτησης νέων πολιτικών εργαλείων (νομοθεσία, πολιτικές και προγράμματα) και της αναθεώρησης υφιστάμενων πολιτικών, προκειμένου να διασφαλίσει τον σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

Ευρωπαϊκός Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων

Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής ο Χάρτης) συγκεντρώνει τα θεμελιώδη δικαιώματα για όλους όσους ζουν στην ΕΕ. Ο Χάρτης είναι νομικά δεσμευτικός για την ΕΕ. Αυτό σημαίνει ότι όλα τα θεσμικά όργανα και οι υπηρεσίες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών κυβερνήσεων, πρέπει να σέβονται τα δικαιώματα που περιλαμβάνονται στον Χάρτη κατά την εκπόνηση ευρωπαϊκής νομοθεσίας και πολιτικής. Σε εθνικό επίπεδο, οι υπεύθυνοι πολιτικής πρέπει να σέβονται τον Χάρτη κατά την εφαρμογή νομοθεσίας της ΕΕ.

Ο Χάρτης δηλώνει ότι «η ΕΕ αναγνωρίζει και σέβεται το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία να επωφελούνται μέτρων που θα τους εξασφαλίζουν την αυτονομία, την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή στον κοινοτικό βίο (άρθρο 26). Απαγορεύει επίσης κάθε διάκριση λόγω αναπηρίας (άρθρο 21).

Ευρωπαϊκές Στρατηγικές για την Αναπηρία

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει υιοθετήσει διάφορες στρατηγικές που σχετίζονται με την πολιτική για τα άτομα με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένης μίας λίστας δράσεων και ενός χρονοδιαγράμματος για την προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία.

Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αναπηρία εγκρίθηκε το 1996 και έθεσε τις βάσεις για επερχόμενες νομοθετικές και πολιτικές πρωτοβουλίες για την αναπηρία. Αυτή η πρώτη στρατηγική αποσκοπούσε στον εντοπισμό και την άρση όλων των εμποδίων με στόχο την ισότητα των ευκαιριών και την πλήρη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις πτυχές της ζωής.

Το 2003 εγκρίθηκε το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης για την Αναπηρία, ως συνέχεια της Στρατηγικής του 1996.

Για να συμβάλει στην εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών, η Επιτροπή υιοθέτησε την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αναπηρία 2010-2020, η οποία επικεντρώνεται στην εξάλειψη των εμποδίων σε οκτώ βασικούς τομείς: προσβασιμότητα, συμμετοχή, ισότητα, απασχόληση, εκπαίδευση και κατάρτιση, κοινωνική προστασία, υγεία και εξωτερική δράση της ΕΕ. Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να επισκεφτείτε την **ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής**.⁷

⁷ <https://ec.europa.eu/social/home.jsp?langId=el>

Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία

Η ΕΕ παρέχει χρηματοδότηση για ένα ευρύ φάσμα έργων και προγραμμάτων που καλύπτουν τομείς όπως: περιφερειακή και αστική ανάπτυξη, απασχόληση και κοινωνική ένταξη, γεωργία και ανάπτυξη της υπαίθρου, θαλάσσια και αλιευτική πολιτική, έρευνα και καινοτομία και ανθρωπιστική βοήθεια.

Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά & Επενδυτικά Ταμεία αποτελούν το δεύτερο μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού της ΕΕ. Για την περίοδο 2014-2020, τα Ταμεία αυτά αποσκοπούν, μεταξύ άλλων, στη βελτίωση της προσβασιμότητας, στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και στην αύξηση των ευκαιριών εκπαίδευσης και απασχόλησης για τα άτομα με αναπηρία στην ΕΕ.

Ο Γενικός Κανονισμός των Ταμείων αυτών⁸ αναφέρει πως όταν τα κράτη μέλη της ΕΕ χρησιμοποιούν τα κονδύλια αυτών των Ταμείων αφενός δεν μπορούν να κάνουν διακρίσεις σε βάρος των ατόμων με αναπηρία, αφετέρου πρέπει να διασφαλίζουν την προσβασιμότητα. Οι δύο αυτές προϋποθέσεις (μη διακριτική μεταχείριση και προσβασιμότητα) πρέπει να πληρούνται κατά την προετοιμασία και την εφαρμογή των χρηματοδοτήσεων. Οι αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία πρέπει να συμμετέχουν στις διαβουλεύσεις, να επωφελούνται από την εφαρμογή των χρηματοδοτήσεων και να λαμβάνουν υποστήριξη. Επιπλέον, όταν χρησιμοποιούνται πόροι της ΕΕ από ταμεία όπως, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης κ.α. πρέπει να ακολουθούνται και οι Κανονισμοί αυτών των Ταμείων, οι οποίοι, αφενός προωθούν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, αφετέρου απαγορεύουν τη χρησιμοποίηση των πόρων για δομές/υπηρεσίες ιδρυματικής φροντίδας.

8 Κανονισμός (ΕΥ) Νο 1303/2013 της 17ης Δεκεμβρίου 2013: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=el>

Ορόσημα

- 1997** Ιδρύεται το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία - EDF
- 1997** Οι Συνθήκες της ΕΕ περιλαμβάνουν αναφορά στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία
- 2000** Ψήφιση Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την Ίση Μεταχείριση στην Απασχόληση, που προστατεύει τα άτομα με αναπηρία από διακρίσεις στην απασχόληση και την εργασία
- 2001** Ψήφιση Ευρωπαϊκής Οδηγίας για Λεωφορεία και Πούλμαν, που καθιστά υποχρεωτική την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία, σε όλα τα νέα αστικά λεωφορεία
- 2003** Εορτασμός του πρώτου Ευρωπαϊκού Έτους Ατόμων με Αναπηρία, και υιοθέτηση του πρώτου Ευρωπαϊκού Πλάνου Δράσης για την Αναπηρία για την περίοδο 2003-2010
- 2006** Ψήφιση Κανονισμού της ΕΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και ατόμων με μειωμένη κινητικότητα στις αεροπορικές μεταφορές
- 2007** Η ΕΕ υπογράφει τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία
- 2007** Ψήφιση Κανονισμού της ΕΕ για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών, με αναφορές στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα
- 2010** Εγκρίνεται η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αναπηρία 2010-2020
- 2010** Ψήφιση Κανονισμού της ΕΕ για τα δικαιώματα των επιβατών στις θαλάσσιες και εσωτερικές πλωτές μεταφορές, με αναφορές στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα
- 2011** Έναρξη ισχύος της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία σε επίπεδο ΕΕ

2011

Ψήφιση Κανονισμού της ΕΕ για τα δικαιώματα των επιβατών λεωφορείων και πούλμαν με αναφορές στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα

2012

Ψήφιση Οδηγίας για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων εγκληματικών πράξεων

2013

Το Erasmus + παρέχει στους φοιτητές με αναπηρία οικονομική υποστήριξη για την κάλυψη εξόδων που συνδέονται με την αναπηρία όταν σπουδάζουν ή παρακολουθούν κατάρτιση σε άλλη χώρα της ΕΕ.

2014

Υιοθέτηση των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων για από-ιδρυματοποίηση, προσβασιμότητα και μη-διάκριση στον Γενικό Κανονισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων

2016

Ψήφιση της Οδηγίας σχετικά με την προσβασιμότητα ιστοσελίδων και εφαρμογών για φορητές συσκευές οργανισμών του δημόσιου τομέα

2018

Προσχώρηση όλων των χωρών της ΕΕ στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία

Μέρος 4

Ποια είναι τα δικαιώματά σου στην ΕΕ

Οι συνθήκες της ΕΕ εγγυώνται τα θεμελιώδη δικαιώματα για όλους τους πολίτες της ΕΕ - δηλαδή για άτομα με υπηκοότητα κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- **Ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων:** Όλοι οι πολίτες κράτους μέλους της ΕΕ έχουν δικαίωμα να ταξιδεύουν, να εργάζονται, να σπουδάζουν και να ζουν σε άλλο κράτος μέλος.
- **Ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών:** Τα αγαθά που παράγονται σε ένα κράτος μέλος της ΕΕ μπορούν να πουληθούν σε άλλο κράτος μέλος, υπό ορισμένες προϋποθέσεις.
- **Ελεύθερη κυκλοφορία υπηρεσιών:** Όλοι οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να παρέχουν και να λαμβάνουν υπηρεσίες σε άλλο κράτος μέλος.
- **Ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων:** Η κίνηση κεφαλαίων και οι πληρωμές δεν μπορούν να περιοριστούν στα κράτη μέλη. Για τους πολίτες της ΕΕ, αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, τη δυνατότητα ανοίγματος τραπεζικών λογαριασμών στο εξωτερικό ή αγοράς ακινήτων, όπως γη, κατοικίες ή κτίρια σε άλλη χώρα της ΕΕ.

Από το 1997 σημειώθηκε σημαντική πρόοδος για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ατόμων με αναπηρία. Σε αυτή την ενότητα μπορείτε να διαβάσετε τα κύρια οφέλη και τα πλεονεκτήματα που απολαμβάνουν σήμερα τα άτομα με αναπηρία στην ΕΕ.

Εκτός από τις ελευθερίες που ισχύουν για όλους τους πολίτες της ΕΕ, οι νόμοι της ΕΕ παρέχουν επίσης δικαιώματα που μπορούν να ωφελήσουν τους ανθρώπους που ζουν ή ταξιδεύουν σε χώρες της ΕΕ που δεν είναι πολίτες της ΕΕ.

Δικαιώματα επιβατών

Εάν ταξιδεύετε με αεροπλάνο, τρένο, πλοίο ή υπεραστικό λεωφορείο (πούλμαν), έχετε τα ακόλουθα δικαιώματα:

Δικαίωμα σε βοήθεια

Τα άτομα με αναπηρία ή μειωμένη κινητικότητα έχουν δικαίωμα δωρεάν βοήθειας σε όλα τα μέσα μεταφοράς που αναφέρονται παραπάνω. Έχετε αυτό το δικαίωμα ακόμη και αν η αναπηρία σας δεν είναι ορατή σε άλλους ανθρώπους. Η προ-κράτηση της βοήθειάς σας **δεν είναι υποχρεωτική**, αλλά συνιστάται να ενημερώσετε 48 ώρες πριν για μετακίνηση με αεροπλάνο, τρένο και πλοίο και 36 ώρες πριν για μετακίνηση με υπεραστικό λεωφορείο, προκειμένου να είναι διαθέσιμη η βοήθεια και να αποφύγετε μεγάλη αναμονή.

Εάν δεν έχετε ενημερώσει εγκαίρως, ο μεταφορέας (π.χ. η εταιρεία τρένων) οφείλει να κάνει «εύλογες προσπάθειες» για να σας βοηθήσει. Επίσης, δεν μπορούν να σας αρνηθούν την κράτηση ή την επιβίβαση λόγω αναπηρίας, εκτός κι αν πρόκειται για «λόγους ασφαλείας» ή το όχημα είναι πολύ μικρό για να δεχτεί τα τεχνικά βοηθήματα που εσείς χρησιμοποιείτε. Επίσης, απαγορεύεται να ζητείται πιστοποίηση της αναπηρίας σας.

Όταν ταξιδεύετε με πούλμαν ή πλοίο, έχετε δικαίωμα να συνοδεύεστε από άτομο της επιλογής σας, του οποίου το εισιτήριο παρέχεται δωρεάν από τον μεταφορέα. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση που ο μεταφορέας θέτει ως υποχρεωτική τη συνοδεία για «λόγους ασφαλείας».

Μετακίνηση με αεροπλάνο

Σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης, καθυστέρησης άνω των 3 ωρών της πτήσης σας ή ακύρωσής της ή υπεράριθμης κράτησης, μπορείτε να επιλέξετε μεταξύ του να μεταφερθείτε στον προορισμό σας με άλλο τρόπο (π.χ. με άλλη πτήση) ή να ζητήσετε πίσω τα χρήματα του εισιτηρίου σας, εκτός και εάν η καθυστέρηση ή η ακύρωση δεν ήταν ευθύνη της αεροπορικής εταιρείας.

Σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης ή ακύρωσης της πτήσης σας ή άφιξης στον προορισμό της με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 3 ωρών, ενδέχεται να δικαιούστε αποζημίωση μεταξύ 250 ευρώ και 600 ευρώ, υπό ορισμένες προϋποθέσεις και ανάλογα με την απόσταση της πτήσης.

Για περισσότερες πληροφορίες, συμβουλευτείτε **την ιστοσελίδα της ΕΕ για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών**⁹ και την ιστοσελίδα για τα δικαιώματα των επιβατών της ΕΕ με μειωμένη κινητικότητα¹⁰.

Μετακίνηση με τρένο

Εάν το τρένο σας καθυστερήσει περισσότερο από 1 ώρα, έχετε την επιλογή μεταξύ επιστροφής χρημάτων του εισιτηρίου σας, συνεχίζοντας το ταξίδι σας με το ίδιο τρένο ή μεταφορά στον προορισμό σας με άλλο μέσο. Αν επιλέξετε να συνεχίσετε το ταξίδι σας με το ίδιο τρένο, δικαιούστε αποζημίωση είτε το 25% ή το 50% του κόστους του εισιτηρίου σας, ανάλογα με τη διάρκεια της καθυστέρησης, εκτός κι αν η αιτία της καθυστέρησης δεν ήταν ευθύνη του μεταφορέα.

Συμβουλευτείτε την **ιστοσελίδα της ΕΕ για τα δικαιώματα των επιβατών που μετακινούνται με τρένο**¹¹ και την ιστοσελίδα για τα δικαιώματα των επιβατών της ΕΕ με μειωμένη κινητικότητα¹².

Μετακίνηση με πούλμαν

Εάν το υπεραστικό δρομολόγιο (πάνω από 250 χλμ.) στο οποίο έχετε κάνει κράτηση ακυρωθεί ή καθυστερήσει πάνω από 2 ώρες, μπορείτε να πάρετε πίσω τα χρήματα του εισιτηρίου σας ή να μεταφερθείτε στον προορισμό σας το συντομότερο δυνατό και χωρίς επιπλέον κόστος. Αν δεν σας προσφερθεί εκείνη τη στιγμή αυτή η επιλογή, μπορείτε αργότερα να παραπονεθείτε και να ζητήσετε επιστροφή χρημάτων για το εισιτήριο, καθώς και αποζημίωση αξίας 50% της τιμής του εισιτηρίου.

Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφτείτε την **ιστοσελίδα της ΕΕ για τα δικαιώματα επιβατών λεωφορείων και πούλμαν**¹³ και την ιστοσελίδα για τα δικαιώματα των επιβατών της ΕΕ με μειωμένη κινητικότητα.¹⁴

9 https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/rail/index_el.htm

10 https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/transport-disability/reduced-mobility/index_el.htm

11 https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/rail/index_el.htm

12 https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/transport-disability/reduced-mobility/index_el.htm

13 https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/bus-and-coach/index_el.htm

14 https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/transport-disability/reduced-mobility/index_el.htm

Μετακίνηση με πλοίο (εκτός από κρουαζιέρες και σκάφη αναψυχής)

Εάν το δρομολόγιο ακυρωθεί ή η αναχώρηση καθυστερήσει για περισσότερο από 90 λεπτά, μπορείτε είτε να ζητήσετε επιστροφή χρημάτων του εισιτηρίου σας και, αν χρειαστεί, ένα ταξίδι επιστροφής δωρεάν στο αρχικό σας σημείο αναχώρησης ή μπορείτε να μεταφερθείτε στον προορισμό σας το συντομότερο δυνατό και χωρίς επιπλέον κόστος. Εάν η άφιξη του ταξιδιού σας στον προορισμό του καθυστερήσει περισσότερο από 1 ώρα, δικαιούστε αποζημίωση (25% - 50%).

Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε **την ιστοσελίδα της ΕΕ για τα δικαιώματα των επιβατών πλοίων¹⁵** και την ιστοσελίδα για τα δικαιώματα των επιβατών της ΕΕ με μειωμένη κινητικότητα¹⁶.

Και για τους τέσσερις τρόπους μεταφοράς, ενδέχεται να δικαιούστε παροχή αναψυκτικών, γευμάτων, επικοινωνιών (όπως δωρεάν τηλεφωνήματα) και διανυκτέρευσης, ανάλογα με την απόσταση ταξιδιού και τη διάρκεια καθυστέρησης.

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επισκεφθείτε **την ιστοσελίδα η Ευρώπη σας - Δικαιώματα των Επιβατών¹⁷**.

Εθνικοί Φορείς Εφαρμογής έχουν συσταθεί για να υποστηρίζουν τους επιβάτες να διεκδικούν τα δικαιώματά τους. Οι επιβάτες μπορούν να έρχονται σε επαφή με τους φορείς αυτούς εάν αντιμετωπίζουν προβλήματα όταν ταξιδεύουν αεροπορικά, με τρένο, με πούλμαν ή με πλοίο ή εάν οι εταιρείες δεν απαντήσουν όταν ο επιβάτης έχει υποβάλει καταγγελία. Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο τμήμα 5 αυτού του φυλλαδίου.

Ευρωπαϊκή Κάρτα Στάθμευσης για άτομα με αναπηρία

Εάν έχετε μια αναπηρία που οδηγεί σε μειωμένη κινητικότητα, ενδέχεται να δικαιούστε κάρτα στάθμευσης για άτομα με αναπηρία, η οποία θα πρέπει να αναγνωρίζεται σε όλες τις χώρες της ΕΕ.

Αυτή η κάρτα στάθμευσης της ΕΕ θα σας δώσει πρόσβαση σε ορισμένα δικαιώματα στάθμευσης και εγκαταστάσεις ανάλογα με τη χώρα που επισκέπτεστε.

Θα πρέπει να πάρετε την κάρτα στάθμευσής σας από την **αρμόδια αρχή της χώρας**

15 https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/ship/index_el.htm

16 https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/transport-disability/reduced-mobility/index_el.htm

17 https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/index_el.htm

στην οποία κατοικείτε¹⁸. Θα πρέπει να έχετε την κάρτα σε εμφανή θέση στο μπροστινό μέρος του οχήματος.

Επιπλέον, όταν χρησιμοποιείτε την κάρτα σας σε άλλη χώρα της ΕΕ μπορείτε να τοποθετήσετε δίπλα στην κάρτα το «ξεχωριστό έντυπο» με τη γλώσσα της χώρας που επισκέπτεστε.

Απασχόληση και ίση μεταχείριση

Τα άτομα με αναπηρία προστατεύονται από τις διακρίσεις όταν εργάζονται ή συμμετέχουν σε επαγγελματική κατάρτιση, ιδίως όσον αφορά τις αμοιβές και τις συνθήκες εργασίας, καθώς και τη συμμετοχή σε οργανώσεις εργαζομένων ή εργοδοτών. Η νομοθεσία της ΕΕ προστατεύει επίσης τα άτομα που υφίστανται διακρίσεις λόγω φύλου, φυλής, ηλικίας, σεξουαλικού προσανατολισμού και θρησκείας. Ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να παρέχει εύλογες προσαρμογές. Αυτό σημαίνει ότι ο εργοδότης πρέπει να λάβει μέτρα για την προσαρμογή του χώρου εργασίας στις ανάγκες ενός εργαζόμενου με αναπηρία, π.χ. άρση φυσικών εμποδίων με τοποθέτηση ραμπών, διευκόλυνση της πρόσβασης των εργαζομένων με προβλήματα όρασης στις τεχνολογίες πληροφορίας, αλλαγή ωραρίου εργασίας για την κάλυψη των αναγκών των εργαζομένων με αναπηρία. Η μη παροχή εύλογων προσαρμογών συνιστά διάκριση.

¹⁸ https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/transport-disability/parking-card-disabilities-people/index_el.htm

Για περισσότερες πληροφορίες, συμβουλευθείτε την **Οδηγία 2000/78 / ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2000 για τη θέσπιση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία**¹⁹.

Εάν έχετε υποστεί διάκριση κατά την πρόσβαση στην απασχόληση, παρακαλώ ελέγξτε το μέρος 5 του οδηγού για να ενημερωθείτε σχετικά με το ποιος μπορεί να σας βοηθήσει.

Ως υπήκοος της ΕΕ - κάποιος που έχει διαβατήριο από χώρα της ΕΕ - έχετε το δικαίωμα να εργαστείτε σε άλλη χώρα της ΕΕ χωρίς άδεια εργασίας. Έχετε τα ίδια δικαιώματα με τους υπηκόους της χώρας υποδοχής όσον αφορά την πρόσβαση στην εργασία, την παροχή βοήθειας από υπηρεσίες απασχόλησης και την οικονομική υποστήριξη που θα σας βοηθήσει να βρείτε εργασία. Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «**Εργασία σε άλλη χώρα της ΕΕ**»²⁰

Μπορείτε να ενημερωθείτε για διαθέσιμες θέσεις εργασίας σε άλλες χώρες της ΕΕ στην **Ευρωπαϊκή Πύλη Εργασίας EURES**²¹.

Πρόσβαση σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης

Όταν μετακινηστείτε εντός της ΕΕ, πληρώνετε εισφορές κοινωνικής ασφάλισης μόνο σε μία χώρα κάθε φορά. Επίσης, μπορείτε να λαμβάνετε παροχές κοινωνικής ασφάλισης αποκλειστικά από τη χώρα αυτή.

Η ΕΕ έχει κανόνες για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Αυτό δεν σημαίνει ότι υπάρχει ένα ενιαίο ευρωπαϊκό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Όλες οι χώρες είναι ελεύθερες να αποφασίσουν ποιος πρέπει να είναι ασφαλισμένος σύμφωνα με τη νομοθεσία τους, ποιες παροχές χορηγούνται και υπό ποιες προϋποθέσεις.

Αυτές οι τέσσερις αρχές ισχύουν όταν ζείτε, σπουδάζετε ή εργάζεστε σε άλλη χώρα της ΕΕ:

- Υπάγεστε στη νομοθεσία μίας μόνο χώρας κάθε φορά και, συνεπώς, καταβάλλετε εισφορές σε μία μόνο χώρα.

19 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0078&from=EL>

20 <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=25&langId=el>

21 <https://ec.europa.eu/eures/public/el/homepage>

- Έχετε τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους υπηκόους της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι (όπου πληρώνετε εισφορές).
- Όταν διεκδικείτε παροχές κοινωνικής ασφάλισης, λαμβάνονται υπόψη, εφόσον απαιτείται, οι προηγούμενες περιόδους ασφάλισης, εργασίας ή διαμονής σας σε άλλες χώρες.
- Εάν δικαιούστε χρηματική παροχή από μία χώρα, μπορείτε, κατά κανόνα, να τη λάβετε ακόμα και εάν ζείτε σε διαφορετική χώρα.

Για περισσότερες πληροφορίες, συμβουλευτείτε **την ιστοσελίδα της Επιτροπής σχετικά με τον συντονισμό κοινωνικής ασφάλισης²² και τον Κανονισμό 883/2004 για την εφαρμογή των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης σε μισθωτούς, αυτο-απασχολούμενους και μέλη των οικογενειών τους που μετακινούνται εντός της Κοινότητας²³.**

Τριτοβάθμια εκπαίδευση και πρακτική άσκηση στο εξωτερικό

Ως υπήκοος της ΕΕ, μπορείτε να σπουδάσετε σε οποιοδήποτε πανεπιστήμιο της ΕΕ υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους αυτής της χώρας. Δεν επιτρέπεται να σας απαγορευθεί η πρόσβαση σε πρακτική άσκηση ή εκπαίδευση σε άλλη χώρα της ΕΕ λόγω της υπηκοότητάς σας.

Όταν πηγαίνετε σε πανεπιστήμιο σε άλλη χώρα της ΕΕ, δικαιούστε να πληρώσετε τα ίδια δίδακτρα με τους πολίτες της χώρας αυτής. Μια άλλη πιθανή πηγή χρηματοδότησης για τη δαπάνη μέρους των σπουδών σας στο εξωτερικό είναι το πρόγραμμα Erasmus + της ΕΕ.

Το Erasmus + προωθεί και υποστηρίζει τη μελέτη, την κατάρτιση και τον εθελοντισμό σε άλλη χώρα της ΕΕ. Ως άτομο με αναπηρία (φοιτητής ή μέλος του προσωπικού) μπορείτε να ζητήσετε πρόσθετη επιχορήγηση για την κάλυψη δαπανών που απορρέουν από την αναπηρία σας, όπως ιατρική παρακολούθηση, συνοδεία κατά το ταξίδι, συννοδό και διαμονή προσαρμοσμένη στις ανάγκες σας. Θα μπορείτε επίσης να επωφεληθείτε από τις υπηρεσίες υποστήριξης που προσφέρει το εκπαιδευτικό ίδρυμα στους δικούς του φοιτητές και προσωπικό.

Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε **την ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Erasmus +²⁴ και τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 της 11ης**

22 <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=el>

23 <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:166:0001:0123:el:PDF>

24 https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/individuals/physical-mental-conditions_el

Δεκεμβρίου 2013 για τη θέσπιση του προγράμματος Erasmus +: το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό²⁵.

Το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης είναι πρωτοβουλία της ΕΕ που δημιουργεί ευκαιρίες για νέους/ες ηλικίας μεταξύ 17 και 30 ετών να προσφέρουν εθελοντικά ή να εργαστούν σε προγράμματα στη χώρα τους ή στο εξωτερικό για ένα έτος.

Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφτείτε την **ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης²⁶** και την **ιστοσελίδα της ΕΕ Εγγυήσεις για τη Νεολαία²⁷**.

Πρόσβαση στη δικαιοσύνη και τα δικαιώματά σου ως θύμα εγκληματικών πράξεων

Τα θύματα εγκληματικών πράξεων και άλλων αδικημάτων στην ΕΕ μπορούν να λάβουν προστασία, στήριξη και να έχουν πρόσβαση στη δικαιοσύνη βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ, και έχουν το δικαίωμα:

- να κατανοούν και να τους κατανοούν: κάθε επικοινωνία με τα θύματα πρέπει να παρέχεται σε απλή και προσιτή γλώσσα. Η μορφή επικοινωνίας πρέπει να προσαρμόζεται στις συγκεκριμένες ανάγκες κάθε θύματος (εθνικότητα, αναπηρία, ηλικία, γλώσσα).
- στην πληροφόρηση: οι εθνικές αρχές παρέχουν στα θύματα ενημέρωση σχετικά με τα δικαιώματά τους, την υπόθεσή τους, τις υπηρεσίες και τη βοήθεια που έχουν στη διάθεσή τους. Οι πληροφορίες πρέπει να παρέχονται από την πρώτη επαφή με την αρμόδια αρχή και χωρίς καθυστέρηση.
- στην υποστήριξη: δωρεάν πρόσβαση σε υπηρεσίες υποστήριξης, οι οποίες μπορεί επίσης να είναι εμπιστευτικές. Η υποστήριξη πρέπει να περιλαμβάνει τόσο υπηρεσίες γενικής υποστήριξης όσο και ειδικές υπηρεσίες υποστήριξης, όπως καταφύγια, θεραπεία τραύματος και παροχή συμβουλών, ειδικά προσαρμοσμένες σε διαφορετικά είδη θυμάτων.
- να συμμετάσχουν σε ποινικές διαδικασίες:
 - δικαίωμα ενημέρωσης - εάν ο υποτιθέμενος δράστης δεν διωχθεί και έχει δικαίωμα προσφυγής σε περίπτωση που δεν συμφωνεί με την απόφαση.

25 <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:166:0001:0123:el:PDF>

26 https://europa.eu/youth/solidarity_el

27 <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=el>

- δικαίωμα αποζημίωσης - εάν το εθνικό σύστημα προβλέπει μέτρα επανόρθωσης, τα θύματα μπορούν να ωφεληθούν από αυτά.
- στην προστασία και στην ατομική αξιολόγηση: τα θύματα πρέπει να προστατεύονται και από τον δράστη και από τον κίνδυνο περαιτέρω βλάβης από το ίδιο το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης. Οι ανάγκες προστασίας βασίζονται σε ατομική αξιολόγηση.

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στην ιστοσελίδα της Επιτροπής σχετικά με τα δικαιώματα του θύματος²⁸ και την Οδηγία 2012/29 / ΕΕ της 25ης Οκτωβρίου 2012 σχετικά με τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων για τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία των θυμάτων εγκληματικών πράξεων²⁹.

Τα δικαιώματά σου ως ύποπτος ή κατηγορούμενος για αδίκημα

Τα άτομα που είναι ύποπτα ή κατηγορούνται για αδίκημα, έχουν επίσης δικαιώματα που πρέπει να τηρούνται σε όλες τις χώρες της ΕΕ:

- το δικαίωμα στην ενημέρωση,
- το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση,
- το δικαίωμα σε δικηγόρο,
- το δικαίωμα να θεωρούνται αθώοι και να εκπροσωπούνται σε δίκη, και,
- το δικαίωμα σε νομική βοήθεια. Υπάρχουν επίσης ειδικές εγγυήσεις για τα παιδιά που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών.³⁰ Για παράδειγμα, τα παιδιά που είναι ύποπτα ή κατηγορούνται σε ποινικές υποθέσεις έχουν το δικαίωμα της ατομικής αξιολόγησης, η οποία προσδιορίζει τις συγκεκριμένες ανάγκες τους όσον αφορά την προστασία.

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στην ιστοσελίδα της Επιτροπής σχετικά με τα δικαιώματα των υπόπτων και των κατηγορουμένων³¹.

28 https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/criminal-justice/victims-rights_el

29 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32012L0029&from=EL>

30 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1503680152962&uri=CELEX:32016L0800>

31 https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/criminal-justice/rights-suspects-and-accused_en#designingcriminallaw

Λαμβάνοντας ιατρική βοήθεια στο εξωτερικό

Ως ασθενής στην ΕΕ, μπορείτε να ζητήσετε ιατρική περίθαλψη σε άλλη χώρα της ΕΕ και ίσως δικαιούστε επιστροφή χρημάτων από τη χώρα καταγωγής σας για το κόστος θεραπείας. Καλύπτεται το κόστος υγειονομικής περίθαλψης, συνταγογράφησης, χορήγησης φαρμάκων και ιατρικών συσκευών. Η αποζημίωση θα εξαρτηθεί από το κόστος αυτής της θεραπείας στη χώρα σας. Στις χώρες της ΕΕ όπου η περίθαλψη είναι δωρεάν, οι ασθενείς πρέπει να ενημερώνονται για την επιστροφή χρημάτων. Έχετε τα ακόλουθα δικαιώματα:

- Εάν δικαιούστε μια θεραπεία στη χώρα σας, τότε έχετε το δικαίωμα να ζητήσετε να σας επιστραφούν τα σχετικά έξοδα εάν υποβληθείτε στη θεραπεία αυτή σε κάποια άλλη χώρα.
- Το ύψος της επιστροφής χρημάτων θα εξαρτηθεί από το κόστος αυτής της θεραπείας στη χώρα σας.
- Μπορείτε να επιλέξετε είτε δημόσιο, είτε ιδιωτικό πάροχο υγειονομικής περίθαλψης.
- Για κάποιες θεραπείες (ορισμένες νοσοκομειακές ή εξειδικευμένες υπηρεσίες) ενδέχεται να σας ζητηθεί να λάβετε έγκριση από το δικό σας σύστημα υγείας προτού λάβετε τη θεραπεία στο εξωτερικό.

- Έχετε το δικαίωμα να ενημερώνεστε από τη χώρα για το ύψος της επιστροφής δαπάνης.
- Εάν αντιμετωπίζετε ιατρικά αδικαιολόγητο χρόνο αναμονής για θεραπεία στο σπίτι, τότε πρέπει να δοθεί άδεια. Σε αυτή την περίπτωση, ίσως έχετε δικαίωμα σε ακόμη υψηλότερο επίπεδο κάλυψης για τις δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, πρέπει να ζητήσετε προέγκριση για:

- Υγειονομική περίθαλψη που περιλαμβάνει διανυκτέρευση
- Εξαιρετικά εξειδικευμένη και δαπανηρή υγειονομική περίθαλψη
- Σοβαρές και ειδικές περιπτώσεις που εγείρονται ανησυχίες για την ποιότητα και την ασφάλεια του παρόχου υγειονομικής περίθαλψης

Μπορείτε να ζητήσετε εκ των προτέρων την άδεια από την εθνική αρχή υγείας που είναι αρμόδια για την επιστροφή των χρημάτων. Τα κράτη μέλη απαιτείται να δημοσιοποιούν ποιες θεραπείες υπόκεινται σε προέγκριση.

Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με το εθνικό σημείο επαφής και επισκεφθείτε **την ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη διασυνοριακή περίθαλψη³², τον οδηγό για τα δικαιώματα των ασθενών³³ και την Οδηγία 2011/24 / ΕΕ σχετικά με τα δικαιώματα των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης³⁴.**

Κάνοντας αγορές στο εξωτερικό

Προστατεύεστε από το δίκαιο της ΕΕ όταν κάνετε αγορές σε άλλη χώρα της ΕΕ. Αυτό σημαίνει προστασία σε όλα τα στάδια αγοράς.

Συμβάσεις

Οπουδήποτε αγοράζετε ένα προϊόν ή μια υπηρεσία στην ΕΕ, ο πωλητής πρέπει να σας παρέχει σαφείς, σωστές και κατανοητές πληροφορίες σχετικά με το προϊόν ή την

32 https://ec.europa.eu/health/cross_border_care/policy_el

33 https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/cross_border_care/docs/cbhc_leaflet_el.pdf

34 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32011L0024>

υπηρεσία προτού προχωρήσετε στην αγορά. Οι συμβάσεις πρέπει να είναι γραμμένες σε απλή και κατανοητή γλώσσα και δεν πρέπει να περιλαμβάνουν άδικους όρους.

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στην **ιστοσελίδα της ΕΕ με πληροφορίες σχετικά με τις Συμβάσεις**³⁵.

Τιμολόγηση

Ως υπήκοος της ΕΕ δεν επιτρέπεται να αγοράσετε σε υψηλότερη τιμή προϊόντα ή υπηρεσίες μόνο και μόνο λόγω της υπηκοότητάς σας ή της χώρας διαμονής σας. Ορισμένες διαφορές τιμών είναι δικαιολογημένες εάν βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια διαφορετικά από την υπηκοότητα. Όταν αγοράζετε αγαθά ή υπηρεσίες στην ΕΕ, πρέπει να σας παρέχεται ενημέρωση σχετικά με τη συνολική τιμή, συμπεριλαμβανομένων όλων των φόρων και των πρόσθετων επιβαρύνσεων. Δεν επιτρέπεται να χρεώνεστε επιπλέον για τη χρήση της πιστωτικής ή χρεωστικής σας κάρτας.

Οι κανόνες της ΕΕ για την τιμολόγηση ισχύουν επίσης όταν αγοράζετε ταξιδιωτικά εισιτήρια, αεροπορικά ή εισιτήρια τρένων, είτε online είτε αυτοπροσώπως. Αυτό σημαίνει πως όταν αγοράζετε τα εισιτήριά σας, πρέπει να συμπεριληφθούν όλοι οι φόροι, τέλη και χρεώσεις και να εμφανίζονται στη συνολική τιμή από την αρχή της διαδικασίας κράτησης.

Αυτό σας διευκολύνει να συγκρίνετε τις τιμές με άλλους ταξιδιωτικούς πράκτορες. Για οποιοσδήποτε προαιρετικές χρεώσεις (όπως η ταξιδιωτική ασφάλιση) θα πρέπει να υπάρχει σαφής ενημέρωση.

Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στην **ιστοσελίδα της Ε.Ε. με πληροφορίες σχετικά με τις τιμολογήσεις**³⁶.

Αποζημιώσεις

Σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ, ο πωλητής πρέπει να επισκευάσει, να αντικαταστήσει, να μειώσει την τιμή ή να σας επιστρέψει τα χρήματα που πληρώσατε εάν τα αγαθά που αγοράσατε αποδειχθούν ελαττωματικά ή δεν είναι ή δεν δουλεύουν όπως διαφημίζονται. Εάν αγοράσατε ένα αγαθό ή μια υπηρεσία στο διαδίκτυο ή χωρίς ε-

35 https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/contract-information/index_el.htm

36 https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/pricing-payments/index_el.htm

πίσκειψη στο κατάστημα (μέσω τηλεφώνου, μέσω ταχυδρομείου, από έναν πωλητή πόρτα-πόρτα), έχετε επίσης το δικαίωμα να ακυρώσετε και να επιστρέψετε την παραγγελία σας εντός 14 ημερών, για οποιονδήποτε λόγο και χωρίς δικαιολογία.

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στην **ιστοσελίδα της ΕΕ σχετικά με τις αποζημιώσεις**³⁷. Μπορείτε επίσης να διαβάσετε την **Οδηγία 2011/83 / ΕΕ της 25ης Οκτωβρίου 2011 σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών**³⁸.

Προσβασιμότητα δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών

Ψηφιακή πληροφόρηση από δημόσιους φορείς

Σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ, τα κράτη μέλη της ΕΕ είναι υποχρεωμένα να διασφαλίζουν την πρόσβαση σε όλους τους δικτυακούς τόπους και τις εφαρμογές για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα, όπως είναι του Δήμου ή των Υπουργείων. Ο νόμος προβλέπει την πρόσβαση στις ιστοσελίδες και εφαρμογές για φορητές συσκευές των δημόσιων υπηρεσιών -με κάποιες εξαιρέσεις (όπως τους ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς, τις ζωντανές μεταδόσεις). Επίσης, απαιτεί οι ιστοσελίδες και οι εφαρμογές για φορητές συσκευές του δημόσιου τομέα να περιλαμβάνουν έναν μηχανισμό ανατροφοδότησης, ώστε οι χρήστες να ζητούν εναλλακτική λύση όταν κάποιο περιεχόμενο δεν είναι προσβάσιμο. Αυτός ο μηχανισμός ανατροφοδότησης μπορεί να είναι μια φόρμα, μια διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κ.λπ. Επίσης, αυτοί πρέπει να παρουσιάζουν πληροφορίες σχετικά με την προσβασιμότητα της ιστοσελίδας ή της εφαρμογής φορητής συσκευής. Όλες οι ιστοσελίδες τους πρέπει να καταστούν προσβάσιμες έως την 23η Σεπτεμβρίου 2020. Όλες οι εφαρμογές για φορητές συσκευές πρέπει να καταστούν προσβάσιμες έως την 23η Ιουνίου 2021.

Θα πρέπει επίσης να υπάρχει ένας εθνικός δημόσιος φορέας υπεύθυνος για την προσβασιμότητα στον παγκόσμιο ιστό και στις εφαρμογές φορητών συσκευών, τον οποίο να μπορούν να προσεγγίσουν οι χρήστες εάν οι ιδιοκτήτες των ιστοσελίδων ή των ως άνω εφαρμογών δεν απαντήσουν στα σχόλιά τους. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να παρακολουθούν και να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με την προσβασιμότητα των ιστοσελίδων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές του δημόσιου τομέα. Αυτές οι εκθέσεις πρέπει να είναι δημόσιες.

Για περισσότερες πληροφορίες, συμβουλευθείτε την **Οδηγία 2016/2102 της 26ης Οκτωβρίου 2016 σχετικά με την προσβασιμότητα των δικτυακών τόπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα**³⁹.

Μπορείτε να μάθετε περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον ο-

37 https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/index_el.htm

38 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32011L0083&qid=1403274218893>

39 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/el/TXT/?uri=CELEX%3A32016L2102>

ποίο αυτή η νομοθεσία πρέπει να ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία και πρακτική στο εγχειρίδιο του EDF σχετικά με τη μεταφορά της Οδηγίας για την προσβασιμότητα στον παγκόσμιο ιστό⁴⁰.

Ηλεκτρονική επικοινωνία

Οι κανόνες ηλεκτρονικής επικοινωνίας της ΕΕ διασφαλίζουν ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν αφενός ισότιμη πρόσβαση, αφετέρου δυνατότητα επιλογής στην τηλεφωνία (σταθερό τηλέφωνο, κινητά τηλέφωνα κ.λπ.). Οι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας πρέπει να προσφέρουν βοηθητικές τεχνολογίες και υπηρεσίες στα άτομα με αναπηρία, όπως υπηρεσίες διερμηνείας και αναμετάδοσης, ώστε όλοι να μπορούν να επικοινωνούν σε ισότιμη βάση.

Μπορείτε επίσης να καλέσετε τον ευρωπαϊκό αριθμό έκτακτης ανάγκης 112 από οποιοδήποτε τύπο τηλεφώνου, όπου κι αν βρίσκεστε στην Ευρώπη. Πρέπει επίσης να διασφαλίζεται ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν ισότιμη πρόσβαση στις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, όπως και οι υπόλοιποι πολίτες.

Για περισσότερες πληροφορίες, συμβουλευτείτε την **ιστοσελίδα σχετικά με τους κανόνες της ΕΕ για τον αριθμό 112**⁴¹.

Οπτικοακουστικές υπηρεσίες

Η νομοθεσία της ΕΕ διασφαλίζει ότι οι πάροχοι υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων, δηλαδή δημόσια ή εμπορικά τηλεοπτικά κανάλια και υπηρεσίες βίντεο κατά παραγγελία (όπως το Netflix), καθιστούν σταδιακά τις υπηρεσίες τους προσβάσιμες στα άτομα με αναπηρία. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να υπάρχουν: υπότιτλοι για τους κωφούς και τους βαρήκοους, ακουστική περιγραφή, διερμηνεία νοηματικής γλώσσας και ακουστικοί υπότιτλοι στο οπτικοακουστικό περιεχόμενο που μεταδίδεται στην Ευρώπη.

Για περισσότερες πληροφορίες, συμβουλευτείτε την **ιστοσελίδα της Επιτροπής σχετικά με την Οδηγία για τις Υπηρεσίες Οπτικοακουστικών Μέσων**⁴² και την **Οδηγία 2010/13 / ΕΕ της 10ης Μαρτίου 2010 για το συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (οδηγία για τις Υπηρεσίες Οπτικοακουστικών Μέσων)**⁴³.

Αυτή η Οδηγία είναι επί του παρόντος ανοικτή σε επανεξέταση. Μόλις εγκριθεί α-

40 http://www.edf-feph.org/sites/default/files/final_edf_web_and_apps_directive_toolkit_may_2017_0.pdf
41 <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/eu-rules-112>
42 <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/audiovisual-media-services>
43 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32010L0013&from=EL>

πό το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, τα κράτη μέλη της ΕΕ θα έχουν 21 μήνες για να την ενσωματώσουν στην εθνική τους νομοθεσία. Η εφαρμογή των διατάξεων για την προσβασιμότητα έγκειται στην αρμοδιότητα κάθε κράτους μέλους.

Εκλογικά δικαιώματα

Όλοι οι πολίτες της ΕΕ έχουν το δικαίωμα να ψηφίζουν και να συμμετέχουν ως υποψήφιοι στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στη χώρα καταγωγής τους ή αν ζουν σε άλλη χώρα της ΕΕ, μπορούν να επιλέξουν να ψηφίσουν και να είναι υποψήφιοι υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους αυτής της χώρας.

Οι πολίτες της ΕΕ που κατοικούν σε άλλη χώρα της ΕΕ έχουν επίσης το δικαίωμα να ψηφίζουν και να συμμετέχουν ως υποψήφιοι σε τοπικές ή δημοτικές εκλογές στη χώρα στην οποία ζουν, και πάλι υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους αυτής της χώρας.

Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε την **ιστοσελίδα της Επιτροπής σχετικά με τα εκλογικά δικαιώματα**⁴⁴.

Ευρωπαϊκή Κάρτα Αναπηρίας

Η Ευρωπαϊκή Κάρτα Αναπηρίας (παλαιότερα γνωστή ως ευρωπαϊκή κάρτα κινητικότητας) είναι ένα πιλοτικό έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ξεκίνησε το 2013 και επί του παρόντος υλοποιείται σε οκτώ χώρες της ΕΕ: Βέλγιο, Κύπρος, Εσθονία, Φινλανδία, Ιταλία, Μάλτα, Ρουμανία και Σλοβενία.

Σκοπός της κάρτας είναι να διευκολύνει τα ταξίδια των ατόμων με αναπηρία στα παραπάνω κράτη μέλη. Η κάρτα αυτή επιτρέπει στα άτομα με αναπηρία να έχουν εκπτώσεις στον πολιτισμό, την αναψυχή, τον αθλητισμό και τις μεταφορές, υπό τις ίδιες συνθήκες με τους υπηκόους των χωρών που αναφέρονται παραπάνω και τις οποίες επισκέπτονται. Η Κάρτα ήταν ένα πιλοτικό έργο κατά την περίοδο δημοσίευσης αυτού του φυλλαδίου.

Για πρόσφατη ενημέρωση, ανατρέξτε στην **ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την Κάρτα Αναπηρίας της ΕΕ**⁴⁵.

⁴⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/electoral-rights_en

⁴⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1139&langId=el>

Μέρος 5

Διεκδίκηση των δικαιωμάτων σου και αποκατάσταση

Τι συμβαίνει εάν δεν μπορείτε να ασκήσετε τα δικαιώματά σας στην ΕΕ; Ή αν έχετε υποστεί διακριτική μεταχείριση; Σε αυτό το μέρος, μπορείτε να βρείτε τρόπους για εξεύρεση λύσης ή αποκατάσταση.

Είναι σημαντικό να υποβάλετε καταγγελία όταν αντιμετωπίζετε διακρίσεις. Αυτό μπορεί να βοηθήσει στην αποκατάστασή σας. Αυτό θα επιτρέψει επίσης στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, να κατανοήσουν καλύτερα τον βαθμό στον οποίο τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζουν διακρίσεις στην καθημερινή ζωή.

Equinet

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Φορέων Ισότητας συγκεντρώνει 46 οργανώσεις από 34 ευρωπαϊκές χώρες, οι οποίες έχουν τη δυνατότητα να καταπολεμούν τις διακρίσεις για διάφορους λόγους, όπως είναι η ηλικία, η αναπηρία, το φύλο, η φυλή ή η εθνική καταγωγή, η θρησκεία ή οι πεποιθήσεις και ο γενετήσιος προσανατολισμός. Τα μέλη του Equinet, που ονομάζονται φορείς ισότητας, είναι εθνικοί θεσμοί που ευαισθητοποιούν, προωθούν την ισότητα και συχνά χειρίζονται καταγγελίες όταν κάποιο άτομο υφίσταται διάκριση.

Μπορείτε να βρείτε τα στοιχεία επικοινωνίας του φορέα ισότητας στη χώρα σας στον **Ευρωπαϊκό Κατάλογο Φορέων Ισότητας**⁴⁶:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

138 Rue Royale/Koningsstraat

1000 Brussels

Τηλ: +32 2 212 3182

Email: info@equineteurope.org

Ευρωπαϊκός Κατάλογος Φορέων Ισότητας:

<http://www.equineteurope.org/-Equinet-Members->

⁴⁶ <http://www.equineteurope.org/-Are-you-a-victim-of-discrimination>

Εθνικοί Φορείς Εφαρμογής για τα Δικαιώματα των Επιβατών

Οι κανόνες της ΕΕ υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν «εθνικούς φορείς εφαρμογής», οι οποίοι θα έχουν ως καθήκον να επαληθεύουν ότι οι μεταφορείς σέβονται τα δικαιώματα όλων των επιβατών. Οι επιβάτες που πιστεύουν ότι δεν έχουν τηρηθεί τα δικαιώματά τους βάσει του εκάστοτε κανονισμού πρέπει να επικοινωνούν με το φορέα της χώρας στην οποία συνέβη το περιστατικό. Υπάρχει ένας συγκεκριμένος εθνικός φορέας εφαρμογής για κάθε έναν από τους Κανονισμούς για τα Δικαιώματα των Επιβατών.

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να συμβουλευτείτε τον **Κατάλογο των Εθνικών Φορέων Εφαρμογής**⁴⁷.

Η Ευρώπη σου

Ο δικτυακός τόπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Η Ευρώπη σου» παρέχει συμβουλές στους πολίτες της ΕΕ και τις οικογένειές τους σχετικά με τα ταξίδια, την εργασία και τη συνταξιοδότηση, τα οχήματα, τις προϋποθέσεις διαμονής, την εκπαίδευση και τη νεολαία, την υγεία, την οικογένεια και τους καταναλωτές.

Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφτείτε την **ιστοσελίδα της ΕΕ Your Europe**⁴⁸.

Europe Direct

Πληροφορίες σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης διατίθενται στην **ιστοσελίδα Europe Direct**⁴⁹.

Υπηρεσία Δράσης Ευρωπαίων Πολιτών - Η Ευρώπη σου σε συμβουλεύει

Η υπηρεσία «Η Ευρώπη σου - Συμβουλές» είναι μια ευρωπαϊκή υπηρεσία παροχής συμβουλών που παρέχονται από νομικούς εμπειρογνώμονες της Υπηρεσίας Δράσης Ευρωπαίων Πολιτών. Αποτελείται από μια ομάδα περίπου 60 δικηγόρων που καλύπτουν 24 επίσημες γλώσσες της ΕΕ και είναι εξοικειωμένοι τόσο με το δί-

47 https://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/neb_en

48 https://europa.eu/youreurope/citizens/index_el.htm

49 https://europa.eu/european-union/contact/meet-us_el

και της ΕΕ όσο και με την εθνική νομοθεσία όλων των χωρών της ΕΕ. Οι εμπειρογνώμονες απαντούν σε ερωτήσεις πολιτών ή επιχειρήσεων σχετικά με τα ατομικά τους δικαιώματα στην ΕΕ. Απαντούν στις ερωτήσεις εντός μιας εβδομάδας, δωρεάν και στη γλώσσα που επιλέγει ο χρήστης. Οι ερωτήσεις μπορούν να υποβληθούν είτε μέσω **ηλεκτρονικής φόρμας**⁵⁰ είτε μέσω τηλεφώνου (00 800 6 7 8 9 10 11).

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:
European Citizen Action Service
77, Avenue de la Toison d'Or
B-1060 Brussels, Belgium
Τηλ: +32 (0) 2 548 04 90
Email: info@ecas.org

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Αν νομίζετε ότι η κυβέρνηση της χώρας σας παραβίασε το δίκαιο της ΕΕ, μπορείτε να διαμαρτυρηθείτε στην Επιτροπή. Η Επιτροπή έχει μια ειδική ενότητα στην ιστοσελίδα της με σχετικές πληροφορίες. Αρχική σελίδα: <https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/>

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:
Secretary-General B-1049 Brussels BELGIUM
Φαξ: +32 2 296 4335

Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής

Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής είναι ένας ανεξάρτητος και αμερόληπτος φορέας που θέτει τη διοίκηση της ΕΕ προ των ευθυνών της. Ο Διαμεσολαβητής διερευνά καταγγελίες για κακοδιοίκηση στα θεσμικά όργανα, στους φορείς, στα γραφεία και στις υπηρεσίες της ΕΕ. Ο Διαμεσολαβητής μπορεί να διαπιστώσει κακοδιοίκηση εάν ένα θεσμικό όργανο παραβιάζει τα θεμελιώδη δικαιώματα, τους κανόνες δικαίου ή τις αρχές της χρηστής διοίκησης. Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής μπορεί να ασχολείται μόνο με καταγγελίες σχετικά με τη διοίκηση της ΕΕ, και όχι με καταγγελίες σχετικά με εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές διοικήσεις, ακόμη και όταν οι καταγγελίες αφορούν ζητήματα της ΕΕ.

⁵⁰ online form can be found on <http://ec.europa.eu/eu-rights/enquiry-complaint-form/home?languageCode=el>

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

1 avenue du Président Robert Schuman

CS 30403

F - 67001 Strasbourg Cedex

Τηλ. +33 (0)3 88 17 23 13

Φαξ. +33 (0)3 88 17 90 62

Ιστοσελίδα: <http://www.ombudsman.europa.eu>

Η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία

Το Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία είναι ένα πρόσθετο νομικό εργαλείο επιβολής της εφαρμογής της Σύμβασης. Το Πρωτόκολλο επιτρέπει σε άτομα και ομάδες ατόμων να υποβάλλουν καταγγελία στην Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τη Σύμβαση όταν τα δικαιώματα, όπως προβλέπονται στη Σύμβαση, δεν εφαρμόζονται. 22 από τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ έχουν κυρώσει το Προαιρετικό Πρωτόκολλο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν το έχει κυρώσει ακόμη.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Προαιρετικό Πρωτόκολλο και τη διαδικασία των ατομικών επικοινωνιών, ανατρέξτε στην ιστοσελίδα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών⁵¹.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR)

Palais Wilson

52 rue des Pâquis

CH-1201 Geneva, Switzerland

Τηλ: +41 22 917 9220

Email: InfoDesk@ohchr.org ή civilsociety@ohchr.org

Επιτροπή Αναφορών - Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Αντικείμενο της Επιτροπής Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι η διασφάλιση του θεμελιώδους δικαιώματος υποβολής αναφοράς και επικοινωνίας με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, όπως προβλέπεται στη Συνθήκη της Λισαβόνας και

⁵¹ Διαδικασία υποβολής καταγγελιών στο πλαίσιο των οργάνων της Συνθήκης των Ηνωμένων Εθνών: <https://www.ohchr.org/en/hrbodies/tbpetitions/Pages/IndividualCommunications.aspx>

στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Μπορείτε να υποβάλετε την αναφορά σας ηλεκτρονικά ή εντύπως και να παράσχετε πληροφορίες σχετικά με αναφορές που έχει ήδη λάβει η Επιτροπή. Η αναφορά και οι πληροφορίες σας επιτρέπουν στο Κοινοβούλιο να προβεί σε «εκτίμηση της πραγματικότητας» αναφορικά με τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζονται οι νόμοι της ΕΕ.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Δικτυακή πύλη αναφορών:

<https://petiport.secure.europarl.europa.eu/petitions/el/home>

Ευρωπαϊκό Δικαστήριο

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ερμηνεύει το δίκαιο της ΕΕ προκειμένου να διασφαλίσει ότι αυτό εφαρμόζεται με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις χώρες. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο επιλύει επίσης νομικές διαφορές μεταξύ των κυβερνήσεων της ΕΕ και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Άτομα, εταιρείες και οργανώσεις μπορούν επίσης να προσφύγουν ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου εάν αισθανθούν ότι τα δικαιώματά τους έχουν παραβιαστεί από κάποιο θεσμικό όργανο της ΕΕ.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

The European Court of Justice

Boulevard Konrad Adenauer

2925 Luxembourg

Τηλ: + 352 4303 1

Φαξ: +352 4303 2600

Ιστοσελίδα: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/el/

Φόρμα επικοινωνίας: http://curia.europa.eu/jcms/jcms/T5_5133/

Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα

Η Υπηρεσία Θεμελιωδών Δικαιωμάτων είναι το κέντρο εμπειρογνωμοσύνης της ΕΕ για τα θεμελιώδη δικαιώματα. Η Υπηρεσία συμβάλλει στη διασφάλιση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων που ζουν στην ΕΕ. Η Υπηρεσία έχει πραγματοποιήσει έρευνα και συλλογή δεδομένων σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία σε μια σειρά θεμάτων.

Για περισσότερες πληροφορίες: <http://fra.europa.eu/en/theme/people-disabilities>

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:
European Union Agency for Fundamental Rights
Schwarzenbergplatz 11
A-1040 Vienna, Austria
E-mail: information@fra.europa.eu
Τηλ: +43 1 580 30 - 0

Συμβούλιο της Ευρώπης

Το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι ένας διεθνής οργανισμός, ανεξάρτητος από την Ευρωπαϊκή Ένωση, που αποτελείται από 48 ευρωπαϊκές χώρες. Στόχος του είναι να υπερασπίζεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία στην Ευρώπη. Από την ίδρυσή του το 1949, το Συμβούλιο της Ευρώπης υιοθέτησε πολλές Συνθήκες ανθρωπίνων δικαιωμάτων που ισχύουν και για τα άτομα με αναπηρία, όπως η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης και η Σύμβαση για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:
Council of Europe
Avenue de l'Europe
F-67075 Strasbourg Cedex, France
Τηλ: +33 (0)3 88 41 20 00
Ιστοσελίδα: <https://www.coe.int/en/web/portal>

Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία και τα μέλη του

Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία (EDF) έχει οργανώσεις μέλη σε όλες σχεδόν τις χώρες της ΕΕ που μπορούν να σας συμβουλευθούν για το πού να απευθύνετε την καταγγελία σας. Μπορείτε να βρείτε τον πλήρη κατάλογο των μελών του EDF στην ιστοσελίδα του⁵². Η γραμματεία του EDF στις Βρυξέλλες μπορεί επίσης να σας συμβουλευσει σχετικά με το δίκαιο και την πολιτική της ΕΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Μπορείτε επίσης να εξετάσετε το ενδεχόμενο να γίνετε μέλος της αντιπροσωπευτικής οργάνωσης ατόμων με αναπηρία στη χώρα σας (όπως είναι η Ε.Σ.Α.μεΑ. στην Ελλάδα), ώστε να υποστηρίξετε τα δικαιώματά σας, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁵² <http://www.edf-feph.org/our-members>

Μέρος 6

Ατενίζοντας το μέλλον: προκλήσεις και συστάσεις

Προκλήσεις

Όπως διαβάσατε στα παραπάνω κεφάλαια, έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος για τα άτομα με αναπηρία στην ΕΕ τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Ωστόσο, πρέπει να γίνουν πολλά ακόμη ώστε όλα τα άτομα με αναπηρία να μπορούν να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους όπως οποιοσδήποτε άλλος ευρωπαίος πολίτης.

Πολλά από τα δικαιώματα υπάρχουν μόνο στο χαρτί. Απαιτείται περισσότερη δράση, χρηματοδότηση και επιβολή της ισχύουσας νομοθεσίας για τη μετατροπή των δικαιωμάτων για όλα τα άτομα με αναπηρία σε πραγματικότητα.

Υπάρχουν προκλήσεις που παραμένουν ακόμα ανοιχτές. Ως άτομο με αναπηρία στην ΕΕ, δεν μπορείτε να κινηθείτε ελεύθερα εντός της ΕΕ, όπως μπορούν άλλα άτομα. Μπορεί να αντιμετωπίσετε εμπόδια όταν σπουδάσετε, ψάχνετε για δουλειά, ταξιδεύετε, αγοράζετε αγαθά και υπηρεσίες ή αναζητάτε πληροφορίες στην ΕΕ.

Οι λόγοι για αυτά τα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία είναι πολλοί. Τα βασικά αγαθά και οι υπηρεσίες δεν είναι ακόμη πλήρως προσβάσιμα. Δεν είναι πλήρως προσβάσιμα όλα τα τρένα, τα λεωφορεία ή οι σταθμοί και δεν σας επιτρέπουν να ταξιδεύετε χωρίς προβλήματα σε ολόκληρη την ΕΕ. Δεν μπορείτε να αγοράσετε βοηθήματα κινητικότητας και άλλα τεχνικά βοηθήματα σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ επιθυμείτε. Επίσης, ορισμένες υπηρεσίες δεν είναι προσβάσιμες σε εσάς, όπως τραπεζικές υπηρεσίες ή ταξιδιωτική ασφάλιση. Με άλλα λόγια, η ΕΕ εξακολουθεί να στερείται τυποποίησης και λειτουργικότητας αυτών των αγαθών και υπηρεσιών στην ΕΕ.

Μπορεί να είναι δύσκολο να μεταφέρετε τις παροχές κοινωνικής ασφάλισης από τη χώρα σας στη χώρα στην οποία μεταβαίνετε για εργασία, σπουδές κ.λπ.

Ακόμη και όταν μετακομίζετε μόνιμα σε διαφορετική χώρα, μπορεί να έχετε δυσκολίες για να πιστοποιηθεί η αναπηρία σας και να αντιμετωπίσετε επιπλέον γραφειοκρατικές επιβαρύνσεις. Για παράδειγμα, οι νέοι με αναπηρία που εργάζονται εθελοντικά ή με αμοιβή σε άλλη χώρα της ΕΕ, χάνουν το επίδομα αναπηρίας τους

όταν υποβάλλουν αίτηση για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος «Εγ-
γήσεις για τη Νεολαία της ΕΕ».

Μπορεί ακόμα να αντιμετωπίσετε κάποιες δυσκολίες κατά τη διάρκεια ενός ταξι-
δίου με αεροπλάνο, τρένο, πλοίο ή λεωφορείο, ακόμη και αν η ΕΕ έχει εκτενή νο-
μοθεσία για τα δικαιώματα των επιβατών. Για παράδειγμα, υπάρχει ένα όριο στην
ευθύνη του μεταφορέα και στην αποζημίωση που μπορείτε να πάρετε για κατε-
στραμμένο ή χαμένο εξοπλισμό κινητικότητας όταν ταξιδεύετε αεροπορικώς. Δεν
είναι επίσης σαφές πόσοι χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων, σκύλοι οδηγοί και παι-
διά κάτω των 2 ετών μπορούν να πάρουν την ίδια πτήση. Ως επιβάτης σε τρένο, ο
Κανονισμός της ΕΕ δεν καθορίζει τις ώρες στις οποίες θα σας παρασχεθεί βοή-
θεια. Οι μεταφορικές εταιρείες εξακολουθούν να μπορούν να προβάλουν «λόγους
ασφαλείας» για να σας αρνηθούν την επιβίβαση.

Ως άτομο με αναπηρία, ενδεχομένως να έχετε χάσει την δικαιοπρακτική σας ικανό-
τητα, πλήρως ή εν μέρει. Αυτό σημαίνει ότι ένας δικαστής αποφάσισε ότι δεν μπο-
ρείτε να ενεργήσετε νομικά και να αποφασίσετε οι ίδιοι για τη ζωή σας. Ο δικαστής
μπορεί να έχει ορίσει κάποιον άλλο για να λαμβάνει αυτές τις αποφάσεις για σας.

Ίσως να μην είστε σε θέση να υπογράψετε μία σύμβαση εργασίας ή ένα μισθωτήριο

συμβόλαιο και να μην μπορείτε να αγοράσετε ένα σπίτι, να παντρευτείτε, να πάτε στο δικαστήριο, να ψηφίσετε ή να συμμετάσχετε ως υποψήφιος σε εκλογές. Αυτό έχει αντίκτυπο στα δικαιώματα από τα οποία θα έπρεπε να επωφεληθείτε σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ. Όσον αφορά τις εκλογές, τα άτομα με αναπηρία εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν μη προσβάσιμες διαδικασίες ψηφοφορίας, συμπεριλαμβανομένων των μη προσβάσιμων εκλογικών τμημάτων και πληροφοριών.

Το δίκαιο της ΕΕ σας προστατεύει από τη διάκριση στο χώρο εργασίας και στην επαγγελματική κατάρτιση. Ωστόσο, δεν σας παρέχει την ίδια προστασία στα δημόσια μέσα μεταφοράς, στη στέγαση, στις υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης, στην εκπαίδευση, στην υγειονομική περίθαλψη και στην κοινωνική προστασία.

Μπορεί να αντιμετωπίσετε δυσκολίες στην εξεύρεση δουλειάς στην ανοιχτή αγορά εργασίας. Μόνο το 47,9% των ατόμων με αναπηρία απασχολείται, σε σύγκριση με το 71,5% των ατόμων χωρίς αναπηρία. Οι γυναίκες με αναπηρία αποκλείονται πολύ περισσότερο από την αγορά εργασίας. Η μόνη επιλογή για πολλά άτομα με αναπηρία είναι να εργάζονται σε προστατευμένα εργαστήρια στην ΕΕ, καθώς είναι συνήθως οι μόνοι χώροι εργασίας στους οποίους παρέχονται στα άτομα με αναπηρία εύλογες προσαρμογές. Ωστόσο, τα άτομα με αναπηρία δεν λαμβάνουν ή λαμβάνουν πολύ χαμηλά ημερομίσθια σε αυτούς τους χώρους. Επιπλέον, τα άτομα με αναπηρία ενδέχεται να χάσουν το επίδομα αναπηρίας τους όταν εργάζονται ως μισθωτοί ή αυτοαπασχολούμενοι, πράγμα που αποτελεί αντικίνητρο για την ένταξή τους στην απασχόληση.

Η ΕΕ συνήθως δεν συμβουλεύεται με εσάς ή την αντιπροσωπευτική σας οργάνωση όταν λαμβάνει αποφάσεις σχετικές με τη ζωή σας. Δεν περιλαμβάνεται αναφορά στα άτομα με αναπηρία και τα δικαιώματά τους σε όλους τους νόμους και τις πολιτικές που υιοθετεί η ΕΕ. Επιπλέον, η ΕΕ δεν διαθέτει μια ισχυρή και καλά οργανωμένη υπηρεσία που να προασπίζει τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και να συντονίζει το έργο όλων των θεσμικών οργάνων και υπηρεσιών της όσον αφορά την αναπηρία.

Συστάσεις

- Η ΕΕ και τα θεσμικά της όργανα θα πρέπει να διαβουλεύονται συστηματικά και στενά με τα άτομα με αναπηρία και να εμπλέκουν ενεργά τόσο αυτά όσο και τις αντιπροσωπευτικές τους οργανώσεις τους σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν τη ζωή τους.
- Η ΕΕ θα πρέπει να προστατεύει όλα τα άτομα με αναπηρία από τις διακρίσεις, σε όλους τους τομείς της ζωής, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής προστασίας (κοινωνική ασφάλιση και κοινωνικά προνόμια), της υγειονομικής περίθαλψης και της αποκατάστασης, της εκπαίδευσης, της πρόσβασης και προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών (όπως στέγαση, μεταφορές και ασφάλεια).
- Η ΕΕ πρέπει να διασφαλίζει ότι όλα τα αγαθά και οι υπηρεσίες της, συμπεριλαμβανομένης της αγοράς της, είναι προσβάσιμα στα άτομα με αναπηρία. Πρέπει να θεσπιστεί ένας ισχυρός Ευρωπαϊκός Νόμος για την Προσβασιμότητα που να καλύπτει τους περισσότερους δυνατούς τομείς πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών, του δομημένου περιβάλλοντος, των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης και των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ).
- Η ΕΕ πρέπει να γνωστοποιήσει σε όλες τις χώρες πως τα άτομα με αναπηρία στο σύνολό τους, ανεξάρτητα από τη δικαιοπρακτική τους ικανότητα, πρέπει να απολαμβάνουν όλα τα δικαιώματα της ΕΕ όσον αφορά την πρόσβαση, τη δικαιοσύνη, τα αγαθά και τις υπηρεσίες, τις τράπεζες, την απασχόληση, την υγεία, τις εκλογές και την κατανάλωση. Πρέπει να απαγορευτεί στα κράτη μέλη της ΕΕ να προβαίνουν σε διακρίσεις σε βάρος των ατόμων με αναπηρία κατά την άσκηση των παραπάνω δικαιωμάτων τους και κατά την πρόσβασή τους στις προαναφερθείσες υπηρεσίες. Επιπλέον, πρέπει να ζητά από τις χώρες της να επιδιώκουν και να διασφαλίζουν τη συνειδητή συναίνεση των ατόμων με αναπηρία μέσω προσβάσιμης πληροφόρησης και προσβάσιμων μηχανισμών συναίνεσης.
- Η ΕΕ πρέπει να προωθήσει έναν ισχυρότερο συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης μεταξύ των χωρών της ΕΕ για να διασφαλίσει ότι είναι δυνατή η μεταφορά των παροχών κοινωνικής προστασίας, αναπηρίας και προσωπικής αρωγής σε άλλη χώρα όταν κάποιος επιθυμεί να ταξιδέψει, να ζήσει, να σπουδάσει ή να εργαστεί εκεί.

- Η ΕΕ πρέπει να διασφαλίσει ότι όλα τα άτομα με αναπηρία μπορούν να ταξιδεύουν ελεύθερα σε όλη την ΕΕ, χρησιμοποιώντας προσβάσιμα μέσα μεταφοράς και προσβάσιμες διαδικασίες έκδοσης εισιτηρίων. Πρέπει να παρέχεται ποιοτική βοήθεια στα αεροδρόμια, στους σταθμούς λεωφορείων/τρένων και στα λιμάνια. Πρέπει να αρθούν τα εμπόδια από την αγορά προϊόντων και υπηρεσιών που ενισχύουν την προσωπική κινητικότητα.
- Η ΕΕ πρέπει να ενημερώσει όλα τα άτομα με αναπηρία για τα δικαιώματά τους και την ικανότητά τους να ζουν και να εργάζονται στην κοινότητα. Θα πρέπει επίσης να προωθηθεί η εξατομικευμένη βοήθεια, η κατάρτιση και η στήριξη από ομολόγους, καθώς βοηθά τα άτομα με αναπηρία να γνωρίσουν/κατανοήσουν τα δικαιώματά τους.
- Όλα οι πόροι της ΕΕ που δαπανώνται στα κράτη μέλη της ΕΕ, στα σύνορά της και σε όλο τον κόσμο, πρέπει να χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία πλήρως προσβάσιμων και χωρίς αποκλεισμούς περιβαλλόντων (φυσικών και ηλεκτρονικών), προϊόντων και υπηρεσιών. Τα άτομα με αναπηρία και οι αντιπροσωπευτικές οργανώσεις τους πρέπει να συμμετέχουν στις διαβουλεύσεις και να περιλαμβάνονται στις χρηματοδοτήσεις.

Επικοινωνία με την Ε.Σ.Α.μεΑ.

- ESAmcAgr
 - @ESAMEAgr
 - www.esamea.gr
 - ESAmcAGr
 - esaea@otenet.gr
- T: 210 9949837

Επικοινωνία με τη γραμματεία του EDF

Στείλε μας καλές ή κακές εμπειρίες σε σχέση με την πρόσβαση στην Ευρώπη στο twitter **@edfaccess**

Στείλε μας τις εμπειρίες σου ως άτομο με αναπηρία στο twitter **@MyEDF**

Για άλλες ερωτήσεις

Τηλ: +32 (0) 2 282 46 00
Email: info@edf-feph.org

Χρηματοδοτούμενο
από την Ευρωπαϊκή Ένωση